

105

HIVERN
2025

FULLINFORMATIU

3 | PRESENTACIÓ

4 | TEMA DESTACAT

Educació social davant l'auge dels discursos d'odi

12 | COL·LEGI

CONSOLIDACIÓ PROFESSIONAL: Accions que hem fet des del CEESC:

2n semestre 2025

AL CEESC ENS HEM PRONUNCIAT: Agost-Desembre 2025

L'EDUCADORA SOCIAL MISTERIOSA: Assistenta o educadora social?

Deserció en l'educació social: un símptoma d'una crisi sistèmica?

Eleccions a la Junta del CEESC

DONEM VEU ALS COL·LECTIUS: La força col·lectiva del CEESC: 103 professionals que fan créixer la professió

20 | OPINIÓ

Educació social i integració social. Clarificar rols per cuida millor, una urgència del sector

El papers dels tutors i tutores de pràctiques en l'àmbit del CRAE

Una partida més! Quan el joc esdevé eina d'intervenció socioeducativa

26 | DOSSIER

PUBLICACIONS D'INTERÈS

TASTETS DE LLENGUA: Neologismes per a l'educació social

ASSESSORAMENT JURÍDIC: Passaport i proves de determinació d'edat: un oxímoron que cal aturar

30 | SERVEIS

Serveis CEESC: una mirada pràctica al que tens al teu abast

Coneixement i discurs professional

32 | ACTIVITAT COL·LEGIAL

#DiaES 2025: Incidència política, creativitat i compromís

Construint cultura ètica a la pràctica socioeducativa

Celebrem i construïm professió 2025

38 | AGENDA

IX Congrés Estatal d'Educació Social.

Seminari: L'educació social sobre la taula

Catàleg de Formació Hivern 2026

Edita:

**Col·legi d'Educadores i
Educadors Socials de
Catalunya (CEESC)**

Almogàvers, 214
08018 Barcelona
Tel. 934 521 008

Redacció: comunicacio@ceesc.cat

Disseny i maquetat: Jordi Sales Roqueta
Il·lustracions: Jordi Sales Roqueta

Impressió: Codipre Arts Gràfiques, SL.
Sabadell
Dipòsit Legal: B-20441/91
ISSN: 1888-4725
Revista periòdica

**El Col·legi no es fa responsable de les opinions que
no han estat emeses directament pel Col·legi en
les seccions que li pertoqueu, ni del contingut dels
articles que no hagin estat directament
organitzats pel CEESC.**

En conveni amb:

Patricia Sarrias, educadora social, col·legiada 10807. Vocal de la Junta de Govern del CEESC.

Fa uns quants anys –quan jo feia de voluntària en una UEC del Casal dels Infants del Raval– vaig adonar-me que el convenciment que tenia (i que encara tinc) que cadascú de nosaltres pot aportar el seu granet de sorra a fer que aquest món sigui millor, es va convertir en la meva professió: l'educació social.

Vaig creure en aquell moment que era una eina de transformació social i, després de més de quinze anys, em reafirmo.

He tingut l'oportunitat d'implicar-me en diferents àmbits, com el de les persones grans, el sensellarisme, les violències masclistes vers les dones i el de persones amb discapacitat, sempre amb el convenciment que la nostra intervenció resulta imprescindible per garantir l'exercici dels drets i de les llibertats de les persones a qui acompanyem.

És per aquest motiu que també vaig decidir formar part de l'actual Junta de Govern del CEESC. Un projecte liderat per en Marc Queralt, en què companys i companyes, que érem de diferents àmbits i territoris, vam entomar, amb responsabilitat i compromís, la tasca de defensar i visibilitzar la nostra professió.

Una professió altament feminitzada, un factor que segurament explica, en part, la precarització i la poca visibilització. Per aquest motiu, també formo part de la Comissió de Feminismes, ja que la col·legiació de moltes dones no fa una organització feminista. Des de la Comissió ens coordinem també amb la Comissió de Dones i Igualtat de la Intercol·legial per compartir estratègies comunes per garantir la igualtat i els drets de les dones professionals.

A les portes de finalitzar el nostre mandat, vull aprofitar per agrair a la resta de companyes de la Junta, de les diferents comissions i col·lectius del CEESC, a l'equip tècnic i a tots i totes les col·legiades del CEESC, la implicació i el compromís que cadascú, des del seu espai, ha pogut sumar durant aquests anys al projecte. En el professional, però també en el personal, hem guanyat molt, m'emporto un bagatge immens i el convenciment que podem enfortir i millorar encara més la nostra professió. Formar part del CEESC forma part també del camí.

I aquí estem, en uns moments complicats, no només per a la professió, sinó per a totes les persones que aspirem a un món socialment just. El món actual sembla un *Tinder* on s'ha produït un *match* entre els discursos d'odi i d'extrema dreta i els missatges predominants de les xarxes socials, alimentades pels algoritmes i el capitalisme. Probablement com a resposta a les moltes conquestes socials aconseguides i als avenços en drets i llibertats. Nosaltres continuarem treballant per garantir tots els drets, perquè la defensa d'un dret, reforça tots els altres.

Per aquest motiu, en el *Full Informatiu* d'hivern 2025 abordem l'auge dels discursos d'odi i d'extrema dreta, i com aquests impacten en la convivència, la cohesió social i la pràctica professional de l'educació social. Des del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya reiterem el nostre compromís amb la defensa dels drets humans, la lluita contra qualsevol forma de racisme i violència, i el paper fonamental de l'educació social en la construcció d'una societat més justa i cohesionada.●

EDUCACIÓ SOCIAL DAVANT L'AUGE DELS DISCURSOS D'ODI: CONSTRUIR CIUTADANIA CRÍTICA I DEMOCRÀTICA

L'augment dels discursos i moviments d'ultradreta està transformant la convivència als barris, als centres educatius i als espais comunitaris. Aquests discursos erosionen la confiança, legitimen l'exclusió i afecten directament la feina de les educadores i els educadors socials, que cada dia han d'abordar situacions de discriminació, polarització i vulneració de drets. Per això dediquem el tema destacat d'aquest hivern a aquest repte i ho fem a través de tres aproximacions.

En primer lloc, presentem un article de contextualització d'**Anna Naudi i Miró**, investigadora predoctoral en Dret Constitucional a la Universitat de Lleida, que analitza amb rigor l'expansió de la dreta radical populista, els seus fonaments ideològics i les implicacions que té per a la democràcia liberal i per a la garantia efectiva dels drets humans. El text ens ofereix claus per comprendre com aquest moviment erosiona valors essencials del nostre sistema de convivència i per què l'educació social esdevé una eina imprescindible en la defensa del bé comú.

En segon lloc, recollim la veu directa de dues persones col·legiades joves, la **Judit Atienza** i el **Marc Rossell**, que comparteixen experiències, situacions i estratègies des de la pràctica quotidiana. Les seves aportacions permeten veure com els discursos racistes, masclistes o LGTBI-fòbics s'infilten en els entorns educatius i de protecció, i de quina manera la intervenció socioeducativa pot (i ha de) actuar com a espai de mediació, reflexió crítica i transformació.

Finalment, presentem el projecte "No Ho Neguis!", impulsat per **Interred Catalunya, Nadir i Miru**, que proposa una resposta col·lectiva i comunitària davant els discursos d'odi. A través de processos participatius, activismes i formacions, el projecte situa les persones joves com a agents de canvi i construeix narratives alternatives basades en les cures, la igualtat i la justícia global. Una iniciativa que exemplifica com la creativitat i la pedagogia social poden obrir camins d'esperança en un context advers.

Aquest monogràfic neix, doncs, amb la voluntat d'obrir un debat necessari: **com podem, com a professió, reforçar la democràcia, la convivència i el respecte a la diversitat en un moment en què aquests principis es troben amenaçats? I, sobretot, què estem disposats a fer, individualment i col·lectivament, per contrarestar els discursos d'odi i defensar els drets de les persones amb qui treballem?**

1 ELS RISCOS DE LA ULTRADRETA PER A LA CONVIVÈNCIA I LA COHESIÓ SOCIAL: LA CRISI DE LA DEMOCRÀCIA LIBERAL I ELS REPTES DE L'EDUCACIÓ SOCIAL

Anna Naudi i Miró, investigadora predoctoral de Dret Constitucional. Universitat de Lleida.

L'Estat de Dret contemporani es veu immers en un escenari de tensions davant l'ascens de forces polítiques d'ultradreta. Aquest creixement posa en dubte la garantia i la protecció dels drets fonamentals de col·lectius vulnerables, com a resposta reactiva al reconeixement de polítiques d'inclusió i multiculturals, la protecció de les minories i l'emergència de noves identitats. El procés de radicalització de la dreta s'ha estès en àmbits i en espais tant digitals, com socials i polítics, desafiant els principis generals que sustenten l'Estat de Dret i promovent narratives que assenyalen les minories com a responsables del declivi de l'economia, la seguretat i la llibertat. Les dinàmiques d'injustícia social i l'erosió derivada de la crisi de la cultura del benestar, juntament amb l'accelerada tecnificació i la creixent fragmentació de la consciència col·lectiva, han obligat les polítiques socials a prendre consciència per assumir la complexitat dels reptes actuals. Per tant, és imprescindible apostar per respostes més sòlides i integrals, en les quals l'Educació Social es configuri com un instrument fonamental per abordar de manera eficaç aquests problemes¹.

La deriva radical es vincula estretament amb la polarització, alimentada per discursos populistes que, en la pràctica, deriven en la vulneració dels

drets fonamentals de les minories, reconeguts i protegits pels ordenaments jurídics. Podem diferenciar dues dimensions de la polarització: la *política* i l'*afectiva*. Mentre que la primera s'articula en l'eix ideològic clàssic entre dreta i esquerra, la segona es manifesta en els sentiments d'afinitat i d'hostilitat envers diferents actors polítics com ara partits polítics, líders i moviments socials². En el context espanyol, l'auge d'aquest fenomen coincideix amb un escenari marcat per l'augment de l'atur i l'agreuament de les desigualtats socials arran de la crisi econòmica de 2008³. L'efecte cultural de la globalització, especialment pel que fa a la immigració i la diversitat social, ha generat un increment de l'oposició entre la ciutadania⁴. En resposta a aquesta dinàmica, de partits han sorgit partits d'ultradreta que han canalitzat aquestes demandes polítiques. En conseqüència, la modernització social i els processos de globalització són considerats factors que afavoreixen l'increment de la polarització dins dels sistemes de partits en democràcies avançades⁵.

Actualment, autors com Cas Mudde desglossen la ultradreta en dues categories: la dreta radical populista i l'extrema dreta. La dreta radical populista, que constitueix l'objecte d'aquest article, es caracteritza per tres principis fonamentals: el *nativisme*, que combina el nacionalisme amb la xenofòbia i postula que cada país ha

1. PETRUS, Antoni. La educación social en la cultura del bienestar. *Comunicación, lenguaje y educación*, 1995, vol. 7, núm. 3, p. 10.

2. MILLER, Luis. La polarización política en España: entre ideologías y sentimientos. *PAPELES de relaciones ecosociales y cambio global*, 2020, núm. 152, pp. 13-22.

3. Ibidem, p. 17.

4. DALTON, Russell J.; BERNING, Carl C. Ideological polarization and far-right parties in Europe. A: *Rechtspopulismus in Deutschland: Wahlverhalten in Zeiten politischer Polarisierung*. Wiesbaden: Springer Fachmedien Wiesbaden, 2022. pp. 13-35.

5. Ibidem, p. 16.

de prioritzar els seus “nadius”; l'*autoritarisme*, manifestat mitjançant estructures socials rígides i jeràrquiques, així com una orientació cap al càstig i el punitivisme; i el *populisme*, que concep la societat com una dicotomia entre el poble i les elits, considerant indispensable que la voluntat general del poble actuï com a factor estabilitzador social⁶. Pel que fa a l'extrema dreta, aquesta es fonamenta en tres idees clau: el fetixisme d'una identitat col·lectiva; el fet d'erigir la desigualtat com a categoria ontològica i axiològica fonamental; i l'afirmació d'una concepció paleològica de l'existència, que implica la glorificació de la lluita com a virtut suprema de la vida⁷.

La representació de la dreta radical a l'Estat espanyol suposa el 9,4% de representats al Congrés dels Diputats i un 1,13% al Senat en la XV legislatura; mentre que al Parlament de Catalunya, suposa el 9,63% en la XV legislatura, sense tenir en compte el factor nacionalista. Tot i la pèrdua de 19 escons en les darreres eleccions generals, a Catalunya el fenomen de la dreta radical catalana ha emergit per primera vegada, obtenint 2 nous escons al Parlament. Per altra banda, en les últimes eleccions del Parlament Europeu de 2024, hi ha hagut un augment del percentatge de vots a agrupacions de dreta radical amb un total de 9 escons.

A nivell pràctic i a l'Estat espanyol, la dreta radical mostra una política de tolerància zero davant la immigració irregular, insistint en l'expulsió immediata de les persones migrants que cometin delictes al territori, un plantejament inscrit en una lògica nativista en associar la immigració amb la criminalitat i, alhora, donant suport a la idea de preservar una identitat nacional blanca al país⁸. A més, els drets de les minories socials com el col·lectiu LGBTI+ i les dones, com a grup

vulnerabilitzat, queden totalment anul·lats amb la derogació de tota la legislació amb perspectiva de gènere i la discrepància amb els postulats “progres” o *woke* en anglès⁹.

L'ascens de la dreta radical populista suposa un repte directe als valors fonamentals que sustenten l'estat democràtic de dret, que no es limita només a la dimensió electoral, sinó que té implicacions en els seus principis i valors establerts en el Títol Preliminar de la nostra Constitució. Així mateix, la finalitat de l'estat social democràtic de dret és reduir la desigualtat amb l'objectiu d'aconseguir una major cohesió social, a través de la promoció dels drets polítics de participació i l'accés a un conjunt de serveis públics que en garanteixin el seu desenvolupament¹⁰. L'efectivitat d'aquests drets requereix un sistema institucional operatiu que sustenti la separació de poders i el principi d'igualtat, característics de l'Estat de Dret¹¹. Per tant, en l'actual context de crisi en valors democràtics, l'educació constitucional es presenta com una eina essencial per a la seva transmissió, atès que els drets i la igualtat no només formen part dels elements estructurals de tota constitució, sinó que representen dos dels principis nuclears del constitucionalisme¹². En aquesta línia, la matèria d'Educació en Valors Cívics i Ètics, que s'imparteix durant el quart curs de l'Educació Secundària Obligatoria, es concep com un espai formatiu privilegiat per a la difusió i interiorització dels valors constitucionals, desenvolupant alhora una funció pedagògica fonamental i una missió social de cohesió i convivència democràtica. ●

6. MUDDE, Cas. *Ultradreta. Decàleg per entendre d'on ve i on va l'onada que amenaça la democràcia*. Barcelona: Edicions Saldonar, 2020, pp. 50-52.

7. BIHR, Alain. *L'actualité d'un archaïsme. La pensée d'extrême droite et la crise de la modernité*. 2ª édition. Lausana: Editions Page deux, 1999, p. 16.

8. VOX. *Nos van a oír. Programa electoral europeas 2024*, 2024, pp. 14-15.

9. Ibidem, pp. 26-27.

10. CABANAS VEIGA, Manuel. *Los retos actuales del Estado social ante las crisis económicas y sanitarias*. A Coruña: Colex, 2021, p. 70.

11. Ibidem, p. 88.

12. GARCÍA COSTA, Francisco Manuel. *La educación constitucional: caracterización general y recepción en el sistema constitucional español*. *Revista de Educación y Derecho*, 2021, núm. extraordinari, p. 168.

2 I QUÈ EN PENSEN ELS PROFESSIONALS DE L'EDUCACIÓ SOCIAL?

Hem volgut recollir la veu directa de col·legiades i col·legiats joves, per conèixer de primera mà com es manifesten els discursos d'odi en els espais educatius i comunitaris i com s'hi enfronten des de la pràctica diària.

Hem parlat amb la Judit Atienza i el Marc Rossell, que ens comparteixen les seves reflexions i experiències.

Judit Atienza Carbonell. Col·legiada 11658.

Educadora social en l'àmbit de gent gran.

En la teva pràctica professional, t'has trobat situacions on apareguin discursos racistes, masclistes, LGTBI-fòbics o d'altres formes d'odi o exclusió?

Malauradament, sí. La meua experiència laboral com a educadora social en el sector sociosanitari, m'ha situat, des d'una posició de figura mediatra i educativa, en situacions discriminatòries de caràcter racista i classista. Aquests escenaris han esdevingut silenciosament, sovint en la privacitat de les interaccions quotidianes entre residents i treballadors/ores, normalment de perfil assistencial. Podem parlar, per exemple, de crítiques — carregades d'una gran connotació racista — a les tasques que aquell treballador o treballadora desenvolupa diàriament. I cal destacar que, en moltes ocasions, les “crítiques” s'efectuen en presència d'altres professionals, en un intent de ridiculització i discriminació entre iguals.

A vegades et converteixes en receptor d'aquesta mena de discursos, però no en el subjecte d'agressió; hi ha persones que cerquen una retroacció similar que els permeti justificar els seus pensaments i creences.

Com afrontes aquests reptes en el teu dia a dia com a educadora social?

És essencial adoptar una perspectiva de treball que integri diverses premisses pel que fa a les persones amb les quals intervenim; l'imaginari col·lectiu, el context sociocultural, els agents socialitzadors, l'accés a la informació... D'aquesta manera, totes aquelles situacions que ens interpel·len com a professionals de l'educació social, comencen a travessar un prisma multidimensional que ens permet afrontar els reptes sense caure en discursos paternalistes o condescendents.

Quines estratègies, eines o enfocaments t'han resultat més útils per fer-hi front?

La capacitat de relativitzar és una d'elles, així com el fet de comprendre que no totes les persones estan predisposades a esdevenir —en un primer moment— receptores d'un missatge trencador, d'un missatge totalment oposat a les seves creences socials. Perquè, en algunes ocasions, quan una situació violenta o discriminatòria és abordada des d'una posició assertiva, no sempre és percebuda com un acte genuïnament educatiu, sinó com un intent de ridiculització.

Conceptualitzar les persones com a individus susceptibles al canvi, però no sempre de la mateixa manera; cada persona compta amb una sèrie d'habilitats, capacitats, experiències, creences i pensaments diferents que no haurien de ser obviades, ja que incideixen directament en els processos de transformació.

Quines necessitats creus que tenim com a col·lectiu professional per afrontar millor aquests discursos i situacions?

Ser socialment percebuts i percebudes com a agents educatius i de transformació ordinaris, és a

dir, establir-nos en l'imaginari col·lectiu juntament amb els professionals de l'ensenyament tradicional (mestres i professorat). És necessari abandonar la casella de l'ambigüitat en la qual, gran part de la societat ha situat la figura de l'educador/a.

És també necessari reivindicar la nostra identitat professional i entendre que és una gran eina d'empoderament davant les diverses situacions i discursos d'odi que sovint hem d'afrontar durant l'exercici de la professió.

Marc Rossell Pelfort. Col·legiat 10862.

Educador social en l'àmbit de protecció a la infància.

En la teva pràctica professional, t'has trobat situacions on apareguin discursos racistes, masclistes, LGTBI-fòbics o d'altres formes d'odi o exclusió?

Sí. Més que discursos, algun comentari puntual com, per exemple: *mora, qué maricón, retrasado...* I situacions on s'ha apartat del grup una persona en concret per la seva condició, o se li ha fet el buit o se l'ha menystinguda.

Per sort, al CRAE on he passat els dos últims anys és un centre amb pocs infants, i això facilita molt la cohesió del grup i, també, poder actuar ràpid davant d'aquestes situacions, un fet que fa que sigui difícil que reapareguin aquestes situacions o discursos. També, el fet de ser pocs i tenir un equip coordinat facilita que, que si cal una intervenció personalitzada, es pugui fer. Per exemple, a un noi que fa comentaris masclistes, sobretot per la seva ignorància i història de vida, cal fer-li veure quan ho diu, i fer un treball amb ell per fer èmfasi en el discurs i la importància que té.

Com afrontes aquests reptes en el teu dia a dia com a educador social?

Predicant amb l'exemple, sobretot. I des de la calma. Miro de no ser reactiu i respondre de manera desmesurada o agressiva.

Quines estratègies, eines o enfocaments t'han resultat més útils per fer-hi front?

Crear espais sans on trec temes de conversa que poden confrontar diferents punts de vista, i poder mediar amb això.

Sovint jugo conscientment a adoptar un rol d'advocat del diable, per fer que els infants pensin més enllà. Així també aprofito per introduir temes o notícies actuals del món. Crec que la ignorància i les *fake news* són molts cops els desencadenants d'aquests discursos, i fer-los veure diferents punts de vista crec que els va bé.

En definitiva, la mediació, jugar amb el rols (per gestionar conflicte), debatre sobre informació actual, preguntar què saben, què no...

Repeteixo que tot això es pot fer perquè al centre hi ha una molt bona ràtio d'educadors per infant.

Quines necessitats creus que tenim com a col·lectiu professional per afrontar millor aquests discursos i situacions?

Tenir més presència a les escoles i instituts, fer cursos amb professionals, tenir veu als mitjans i força sindical, creure'ns la nostra feina i fer-la amb ganes i una cosa que algunes companyes no comparteixen però crec que és important, incidir directament en el pensament polític dels nois o, si més no, en què tinguin sentit crític, fer que tinguin una mica de sang i crear espais (a les llars) de debat, d'obertura al món... En definitiva, d'inclusió. ●

3 #NOHONEGUIS: DESMUNTANT ELS DIS- CURSOS D'ODI

Equip d'Intered Catalunya.

INTERED és una ONGD, promoguda per la Institució Teresiana, que aposta per una educació transformadora que generi la participació activa i compromesa de totes les persones a favor de la justícia, l'equitat de gènere i la sostenibilitat social i ambiental.

Les persones joves han crescut en una crisi política local-global, econòmica, social i climàtica. Com a humanitat, créixer en un entorn de crisi hi ha tingut especial incidència i, sobretot, en les persones joves en situació de vulnerabilitat.

Aquesta crisi ha impactat en la seva realitat quotidiana, però també en la construcció de les expectatives de futur. En la mesura que els i les joves exigeixen a les seves societats més oportunitats i solucions més justes, cal abordar amb urgència el repte al qual aquest col·lectiu s'enfronta: la idea d'un futur "impossible" (quant a l'accés a serveis públics com l'educació o la salut, l'ocupació i la igualtat de gènere i altres diversitats, les violències estructurals i físiques, la crisi climàtica...).

Considerem que, en un context marcat per un capitalisme, racisme i patriarcat fortament arrelats, no hi ha res més radical que la cura mútua entre les persones i societats en termes d'igualtat, oportunitats i drets per a tothom.

Els delictes d'odi cap a les persones migrades, col·lectius LGTBI+, persones musulmanes, etc. es

produeixen a tot Catalunya i en els països del Sud Global. Amb el projecte "No Ho Neguis!", **InteRed**, **Nadir** i **Miru** proposem que siguin els i les joves els qui, des d'una mirada crítica, construïda des de les narratives alternatives, es converteixin en agents de canvi contra les violències i discursos d'odi, en el nostre entorn immediat, però també en el més llunyà.

"No Ho Neguis!" té com a objectiu realitzar un procés participatiu amb joves de diversos orígens i territoris per construir narratives alternatives, tenint presents les seves perspectives de futur, reescrivint un nou discurs social més esperançador a nivell urbà-rural i local-global, des d'una perspectiva de gènere i de drets humans. Volem aplegar les propostes, reflexions i experiències útils dels i les joves al moviment ciutadà local i internacional.

Tot el projecte forma part d'un procés participatiu més ampli que ha congregat joves vinculats a espais juvenils, espais d'oci i a l'educació obligatòria, personal educatiu formal i no formal, i té com a objectiu millorar la qualitat de l'acció educativa, la política de la quotidianitat i la participació dels joves a nivell comunitari, així com comptar amb els agents de canvi que formen part

de les entitats/col·lectius amb els quals treballem en xarxa.

Per aconseguir el nostre objectiu, actuem des de les diverses línies d'acció de l'educació emancipadora per a la Justícia Global, portant endavant principalment les següents activitats:

Processos vivencials amb els joves i intercanvi amb alumnat

Dinamitzem tallers de cocreació de narratives visuals amb joves, on diferents actors col·laboren reconeixent sabers diversos. Professionals de la fotografia i el vídeo aporten coneixement sobre la narrativa visual; els joves experimenten amb la comunicació per construir sentits propis; i altres agents, com educadors o experts en temes socials, ofereixen reflexions sobre aspectes com l'antiracisme o la perspectiva de gènere. L'objectiu no és ensenyar tècnica professional, sinó utilitzar la imatge per comprendre i reflexionar sobre els discursos d'odi.

Artivismes i dinamització de l'espai comunitari dels territoris

A partir dels processos de reflexió i sensibilització duem a terme produccions de peces de comunicació visual amb fotografia o vídeo documental basats en la conceptualització participativa del grup. Així, els sentiments i emocions es converteixen en part d'un procés de reflexió que afavoreix l'autoreconeixement i l'acció. Les presentacions dels resultats creats es realitzen en un espai de reconeixement social com el carrer, espais públics o un auditori, i compten amb la **presentació pública dels autors i les autores cocreadores permetent la sensibilització del públic assistent.**

Formació i trobada d'intercanvi amb professionals de l'educació

Capacitem els equips dels centres educatius d'educació formal i no formal per conèixer què són els discursos d'odi, i com hi poden actuar, adquirint **eines i estratègies basades en metodologies disruptives pròpies de l'artivisme** que els ajudin a identificar i desmuntar aquests discursos. D'aquesta manera, tant el professorat, els educadors i les educadores, com els joves poden ser agents de canvi per construir les seves pròpies narratives basades en el respecte, les cures i l'esperança, tant a l'escola com als espais comunitaris.

Davant una societat en què els discursos d'odi han augmentat, en què els negacionismes i resistències cap als feminismes i cap a les diversitats són

cada cop més evidents, i que el dret a migrar es veu vulnerat constantment per una violència estructural que fa que es mantinguin les desigualtats econòmiques i socials, hem treballat per crear espais de debat i d'intercanvi comunitaris i per propiciar una comunicació crítica i transformadora mitjançant la creació amb teatre-fòrum, accions de carrer, elaboracions de pòdcasts i de diferents peces audiovisuals

Per últim, cal destacar que el projecte ha estat possible gràcies al treball en xarxa que hem realitzat, on han estat implicades més de 20 entitats i associacions, 43 agents de canvi comunitari i diverses administracions. Aquest treball en xarxa ens ha facilitat arribar a un major nombre de ciutadanes, a donar sostenibilitat a les accions i la possibilitat de replicar algunes d'aquestes actuacions a altres territoris. De fet, algunes de les entitats ens han demanat continuïtat per seguir treballant i creant vincles com: Nadir, MiRu, La Intersecció, Centre Obert l'Eixample, Escoltes Catalans, Institut Vallcarca, La Tregua, Atzavara Arrels, Misceli Social, Marta Molina, Espai Joves Garcilaso, Institut l'Alzina, Institut Front Marítim, Casal Congrés Indians, Fundació Viarany, entre altres.

En definitiva, "No Ho Neguis!" és una proposta per a una educació transformadora que situa les cures, la creativitat i la igualtat al centre de les relacions humanes, oferint a la joventut les eines necessàries per imaginar i construir futurs més justos, dignes i sostenibles. ●

Per a més informació: <https://nohoneguis.cat/>

ACCIONS QUE HEM FET DES DEL CEESC

2N SEMESTRE 2025

1

Seguiment de les convocatòries d'oposició i borses de treball per a educadores i educadors socials i les convocatòries de llicitacions de gestió de serveis

Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça

Tal com vam explicar en l'últim *Full Informatiu*, el CEESC va presentar un recurs de reposició davant del Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça contra les bases d'una convocatòria pública per a una plaça d'educador/a social. El motiu és que les bases permetien que hi accedissin persones amb titulacions **no específiques d'Educació Social**, com Psicologia, Treball Social o Pedagogia. Per això, el CEESC va demanar **anul·lar l'apartat de titulacions** i modificar-lo perquè només s'hi poguessin presentar persones **amb titulació d'Educació Social o habilitades** per exercir la professió, tal com marca la normativa.

El Consell Comarcal va resoldre el recurs i va decidir **mantenir l'ampliació de titulacions**, considerant també vàlida la de **Treball Social**, ja que entenen que les funcions del lloc són compartides. Segons l'informe jurídic del secretari-interventor, aquesta decisió **és ajustada a dret** i entra dins les competències del Consell.

L'informe també descarta qualsevol possible **intrusisme professional**, ja que les bases admeten titulacions equivalents o homologades i compleixen el marc legal vigent. Per això, la resolució **desestima el recurs del CEESC** i confirma la validesa de les bases, mantenint l'accés a diverses titulacions de l'àmbit social.

A la pràctica, això permet que el procés selectiu continuï endavant amb candidats de diferents perfils que poden assumir les funcions del lloc, facilitant la incorporació de **professionals qualificats** al sector social i juvenil de la comarca.

Davant aquesta situació, el CEESC ha presentat una **queixa a la Síndica de Greuges**, que encara està pendent de resposta.

2

Seguiment de les ofertes de treball d'entitats privades

Ens hem posat en contacte amb 11 entitats que gestionen serveis on hi ha la figura del professional de l'educació social, ja que no complien amb les condicions d'accés a la professió. Entre aquestes, dues entitats ha modificat l'oferta de treball, mentre que la resta no ha contestat.

3

Aportacions a projectes normatius

Aportacions del CEESC al projecte de Llei d'Economia Social i Solidària (ESS)

Des del CEESC hem participat activament en la presentació d'esmenes al Projecte de Llei d'economia social i solidària que actualment està treballant la Comissió de Treball i Empresa del Parlament de Catalunya

El CEESC ha traslladat la necessitat que la futura Llei reconegui el paper del col·legi professional i de les educadores i educadors socials en l'ecosistema de l'ESS, així com que incorpori criteris clars de governança democràtica, transparència, qualitat i garantia de drets laborals.

Les aportacions del Col·legi s'articulen en tres eixos principals:

- **Participació i reconeixement institucional** del CEESC en els espais de representació i concertació, especialment en el futur Consell Català de l'ESS.
- **Millora de definicions i coherència conceptual**, amb especial atenció als criteris de lucre/benefici, models de governança i delimitació d'entitats que formen part real de l'ESS.
- **Aterrament operatiu de la llei**, incorporant-hi mecanismes d'avaluació, control i garantia de condicions laborals i de qualitat en els serveis.

El passat 6 de novembre, ens vam reunir amb el diputat **Jordi Albert**, portaveu d'ERC en aquesta Comissió per presentar i comentar les esmenes i propostes de modificació que el CEESC ha elaborat sobre aquest projecte de Llei.

Aportacions del CEESC a la proposició de Llei del Tercer Sector

El CEESC ha presentat esmenes a la proposició de Llei del Tercer Social de Catalunya on demanem una revisió profunda de la normativa per garantir un finançament adequat que asseguri la qualitat dels serveis i millori les condicions laborals dels professionals. En les esmenes es destaca la importància dels agents d'interès general, com col·legis professionals i sindicats, per garantir una representació plural en el diàleg amb l'administració pública. A més, es promou la professionalització del sector i un ús racional del voluntariat. També es proposa la creació d'un Institut d'Estudis del Tercer Sector per fomentar la recerca i assessorar polítiques públiques i es reclama l'establiment d'obligacions i mecanismes que regulin la col·laboració i millorin el desplegament de la Llei.

Aportaciones a la consulta pública previa sobre la propuesta de Ley por la que se regula el ejercicio de la profesión de Agente de Igualdad

El Consejo General de Colegios Oficiales de Educadoras y Educadores Sociales (CGCEES), entitat de la qual formem part, ha presentat les seves aportacions a la nova Llei d'agents d'igualtat. El CGCEES defensa que no cal crear nous postgraus específics, ja que la formació d'Educació Social ja inclou els coneixements i competències necessaris per abordar la igualtat de gènere i la prevenció de la discriminació.

Grup de Treball per repensar el model de centres residencials

El CEESC participa en el grup de treball per repensar el model de centres residencials, impulsat des de la Direcció General de Prevenció i Protecció a la Infància i Adolescència (DGPPA), així com les necessitats dels professionals que hi treballen.

Sobre acolliments familiars a infants i adolescents

El CEESC fa mesos que intenta reunir-se amb FEDAIA per conèixer les seves esmenes a la reforma de la Llei 14/2010 en relació amb els acolliments familiars, però no n'ha rebut els continguts. Les modificacions proposades per l'ICAA arriben sense justificació, amb un marcat biaix ideològic i fora de termini per poder-hi fer aportacions. En ser un projecte de decret, el següent pas és l'aprovació directa pel Govern, sense més vies de participació.

Fa un any, el Col·legi, a través del Col·lectiu de Protecció a la Infància, va enviar al CGCEES les aportacions sobre el *Proyecto Real Decreto sobre el Sistema de Acogimiento de niños, niñas*

y adolescentes, que parla d'acolliment especialitzat però sense definir-lo, fet que pot repetir problemes com els generats el 2010 amb les UCAE. El termini per fer-hi esmenes ja ha acabat i el decret passarà directament a aprovació del Consell de Ministres.

El Col·legi reivindica la seva posició en la desinstitucionalització i defensa el rol clau de l'educació social en l'acolliment professionalitzat. Es proposa crear un espai de debat impulsat pel CEESC amb diversos agents per consensuar un model d'acolliments i interpellar la Generalitat perquè defineixi full de ruta.

Reunions mantingudes

- Amb els representants d'un **grup directores i directores dels Recursos Residencials de Protecció de Catalunya**, format per 126 professionals per parlar sobre la visibilització de la tasca dels equips directius, situació dels professionals, ràtios insuficients, l'augment d'infants amb necessitats especials sense recursos addicionals, les llistes d'espera llargues i les dificultats derivades de la gestió de sistemes administratius i de privacitat i la situació del conveni d'acció social.
- Amb la **Laura Brunet**, directora general d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa, i **Susanna Tarapiella**, directora general d'Educació Inclusiva del Departament d'Educació i Formació Professional, per parlar sobre la situació actual del programa, després de la disminució del nombre de llocs de feina dels professionals de l'educació social i sobre la situació actual del programa d'educadors socials als centres educatius. Durant la reunió, es va destacar que el programa continua sent temporal i que depèn del marc pressupostari i dels fons europeus. Es va reconèixer que encara manca informació concreta sobre la cobertura de places i procediments i es va lamentar l'absència d'un cos propi d'educadores i educadors socials dins del Departament, fet que limita la consolidació estable d'aquest servei als centres.
- Amb en **Ramon Espadaler**, conseller del Departament de Justícia, i la **Immaculada Barral**, directora general d'Entitats Jurídiques i Mediació, amb qui vam parlar sobre la situació dels professionals en l'àmbit de la justícia, tant en l'execució penal com en justícia juvenil. En els últims anys, s'ha detectat un agreujament de les condicions de precarietat i risc que afronten aquests professionals. També es van recordar al Departament les demandes del CEESC, com ara la necessitat de cobrir les ràtios professionals, millorar les condicions laborals i reduir la rotació, actualitzar les avaluacions dels riscos psicosocials, analitzar les baixes i l'absentisme, recuperar la supervisió dels equips educatius, optimitzar la gestió i transparència de la borsa de substitucions, i impulsar la formació especialitzada, tant a través del CEJFE com en coordinació amb les facultats d'Educació Social. ●

AL CEESC ENS HEM PRONUNCIAT

Posicionaments, adhesions i comunicats

AGOST

Denunciem l'exclusió de l'educació social

Manifestem la nostra preocupació i disconformitat davant l'acord pel qual s'autoritza l'ampliació de la plantilla pressupostària del Departament de Drets Socials i Inclusió amb 306 noves dotacions, ja que en cap de les categories incorporades no s'hi inclou la figura de l'educador/a social.

SETEMBRE

Ens adherim al Manifest per la Vida

Ens adherim al 'Manifest per la vida', impulsat pel Departament de Salut, per trencar el silenci, combatre l'estigma i reafirmar el compromís col·lectiu amb la salut mental. Com a col·legi professional, posem en valor la tasca de les educadores i els educadors socials en l'acompanyament, l'escolta i el suport a les persones que viuen situacions de patiment.

Ens adherim al manifest de la Plataforma de Professionals del Sector Social

Ens hem adherit al Manifest "Acabemos con el juego de la precariedad social", que denuncia les condicions de precarietat que pateixen les professionals del nostre àmbit i ens fem ressò de les mobilitzacions convocades.

Manifest del CGCEES davant la situació de Gaza

Des del CGCEES condemnem el genocidi que l'estat d'Israel està perpetrant contra la població palestina a la Franja de Gaza i demanem l'aplicació de mesures urgents per posar fi a aquesta massacre cruel que atempta contra la vida i la integritat física de tota la població civil.

OCTUBRE

Transformem vides, exigim condicions

Aprofitem el #DiaES 2025 per cridar que som una professió viva, amb veu pròpia i capacitat transformadora, i que la nostra tasca és essencial en una societat cada cop més convulsa. Fer col·legi també és fer política: des de l'ètica, el compromís i el coneixement de la realitat social.

Educar social i èticament en comunicació

En motiu del Dia Internacional de l'Educació Social, el CGCEES ha fet un Manifest que reivindica la responsabilitat comunicativa com a camí per a la cohesió social.

Comunicats després de la intercepció de la flotilla Global Sumud

Arran de la intercepció per part de l'armada d'Israel dels activistes de la flotilla Global Sumud, expressem la seva més profunda preocupació i condemna. Aquest fet vulnera drets fonamentals i atempta contra la dignitat de les persones.

Comunicat del CEA en motiu del Dia Mundial de la Salut Mental

En motiu del Dia Mundial de la Salut Mental, el Comitè d'Ètica Assistencial, adscrit a la Fundació Congrés Català de Salut Mental, ha fet públic un comunicat que parteix de les vulnerabilitats quan parlem de problemes de salut mental.

Ens sumem a la campanya 'No me llames menor'

Ens sumem a la campanya de Plataforma que demana a institucions, mitjans de comunicació i a tota la societat que no utilitzin "menor" de manera aïllada.

NOVEMBRE

Per una societat que cuida, escolta i garanteix el bon tracte a totes les infàncies i adolescències

Ens adherim al Manifest de la FEDAIA pel Dia Internacional dels Drets de la Infància 2025 que reclama polítiques valentes, recursos suficients i una mirada compartida que posi les infàncies i adolescències al centre.

Cal una aposta decidida per a les educadores i els educadors socials als centres educatius

Reiterem la necessitat que el Govern faci una aposta decidida per tal que les educadores i els educadors socials siguin part estructural de la totalitat de centres del sistema educatiu de Catalunya.

DESEMBRE

Dia mundial de la sida 2025

El CEESC ens adherim al Comunicat conjunt pel Dia Mundial de la sida 2025. “Per una resposta global enfront al VIH”.

Manifest de la Plataforma de Professionals dels CSMIJ de Catalunya

Ens hem adherit al manifest per una millora realista i sostenible de l'atenció pública en salut mental infantil i juvenil a Catalunya.

Les polítiques de joventut no poden esperar més

Ens adherim al manifest de l'Associació Catalana de Professionals de la Joventut que recull la urgència actual, així com les demandes històriques del sector. ●

L'EDUCADORA SOCIAL MISTERIOSA

ASSISTENTA O EDUCADORA SOCIAL?

uan una mare entra amb el seu infant al nostre despatx de Serveis Socials i diu “a l'assistenta que vas”, s'activa un imaginari antic, ple de por i de prejudicis. No és només una qüestió de llenguatge, sinó el reflex d'una percepció social arrelada a la beneficència i a la idea d'una ajuda

paternalista. Aquesta mirada assistencialista ha generat por, desconfiança i sensació de judici envers els serveis socials, tant per part de les famílies com de la ciutadania en general. Això dificulta la relació d'acompanyament i obliga les professionals a lluitar constantment per legitimar la seva tasca i fer visible el caràcter de dret —i no de control— dels serveis socials.

La figura de “l'assistenta” s'associa encara a feines de cura tradicionalment femenines, invisibilitzades i menystingudes. En canvi, les professions socials, i en concret l'educació social, van experimentar, a partir dels anys vuitanta i noranta, una profunda transformació. Existeix un canvi de paradigma on es diversifica, es forma, es polititza i assumeix un paper educador, formador i d'intervenció comunitària. Des d'aleshores, la professió deixa de centrar-se només en “ajudar” per posar el focus en acompanyar, empoderar i transformar.

Si encara trobem mares (tutors) que actuen dins el paradigma de “a l'assistenta que vas”, això és fruit de diversos factors: el poc reconeixement institucional del valor de la nostra intervenció, l'escassa dotació de recursos econòmics i, finalment, una ambigüitat persistent respecte a la nostra funció, massa sovint vista com un simple instrument de contenció del malestar social.

Potser ha arribat el moment de reclamar que tots els estaments públics dels quals depèn la nostra tasca assumeixin de debò el compromís amb una acció social transformadora, i no merament assistencialista. Només així deixarem enrere la por i la desconfiança que encara desperta la frase “a l'assistenta que vas”, i podrem garantir que infants i famílies ens percebin com a professionals que acompanyem, eduquem i empoderem. ●

DESERCIÓ EN L'EDUCACIÓ SOCIAL: UN SÍMPTOMA D'UNA CRISI SISTÈMICA?

L'Informe de l'Estat de l'Educació Social a Catalunya 2023, elaborat pel CEESC, posa damunt la taula una dada inquietant: una part creixent de professionals no només qüestiona la seva continuïtat en la professió, sinó que fins i tot afirma que, si pogués tornar enrere, no estudiaria Educació Social. Aquesta tendència, lluny de ser anecdòtica, sembla reflectir un malestar que travessa el sector i que interpel·la directament les institucions, les administracions i la societat en general.

Una de les dades més reveladores és que el **36,75% dels enquestats no tornarien a estudiar la carrera**, un increment notable respecte del 2020. Les raons són clares: gairebé la meitat (46,09%) considera que les oportunitats laborals no compleixen les expectatives, i un 31,25% assenyalava defectes en el disseny i la qualitat de la titulació. Aquesta combinació —expectatives professionals frustrades i formació percebuda com a insuficient— és una mescla perillosa que erosiona la identitat i la motivació dels actuals i dels futurs educadors i educadores socials.

Aquest desinterès no és només discursiu: es materialitza en fets. El 52,52% de les baixes del CEESC que es van produir l'any 2023 van ser de persones que havien abandonat la professió. La mateixa enquesta ens mostra que l'adhesió sindical i associativa ha disminuït lleugerament. La desafecció col·lectiva cap a les estructures de representació pot entendre's, també, com un reflex d'un sentiment de vulnerabilitat o de poca incidència real sobre les condicions laborals.

A tot plegat se li suma una realitat econòmica que no ajuda. Entre 2014 i 2020 els salaris de l'educació social havien millorat per sobre de l'IPC; però el 2023 la tendència s'inverteix: tot i un augment salarial de l'11,94%, aquest queda molt per sota de l'IPC acumulatiu (18,9%), un fet que implica una pèrdua clara de poder adquisitiu. La comparativa salarial amb altres sectors ho reforça: si considerem el salari de l'educació social com a punt de partida (valor 0), els professionals de l'educació cobren un 21,05% més, i els de la salut un 23,96% més. **En un sector altament feminitzat i emocionalment exigent, la manca de reconeixement econòmic té un impacte directe en la motivació i la retenció.**

Els senyals de precarització no s'acaben aquí. Gairebé la meitat dels enquestats, un 46,45%, declara estar buscant una altra feina. Això indica, no només insatisfacció, sinó una clara voluntat de transició cap a altres àmbits o cap a altres sectors, un fet que amenaçaria el relleu generacional i l'estabilitat dels serveis socials, ja de per si tensats per l'augment de demandes i complexitats socials.

A més, la professió no està exempta de violències. **Un 29,87% dels professionals afirma haver patit assetjament o violència en el lloc de treball.**

D'aquestes agressions, un 27,76% són verbals o situacions d'aïllament social, un 24,41% són conductes violentes, i un 30,10% responen a altres formes no especificades. Les dones (23,58%) són el grup més afectat, un fet que evidencia, un cop més, la intersecció entre gènere, precarietat i vulnerabilitat laboral.

Tot plegat dibuixa un panorama que transcendeix el malestar individual. El que emergeix és una crisi sistèmica que afecta la vocació, la identitat professional i la sostenibilitat del sector. L'educació social és una professió clau en la cohesió comunitària, en l'acompanyament de persones i col·lectius en situació de vulnerabilitat, i en la construcció de ponts entre institucions i ciutadania. Si aquest pilar es debilita, les conseqüències socials ho patiran.

Per això, més que lamentar la deserció, cal entendre-la com un indicador d'alarma que ens demana una resposta urgent. No només calen millores salarials, sinó que cal també repensar part de la formació universitària i especialitzada, revisar els models de contractació, enfortir

els equips, cuidar la salut mental i emocional dels professionals, i dotar la professió de més reconeixement social.

Garantir la continuïtat de l'educació social és, en última instància, garantir la continuïtat d'una societat que no deixa ningú enrere. ●

Consulta l'*Informe de l'Estat de l'Educació Social a Catalunya l'any 2023*:

ELECCIONS A LA JUNTA DEL CEESC

El març de 2026 arribarà a la seva fi el mandat de l'actual Junta de Govern del CEESC. Som, per tant, en un moment de canvi.

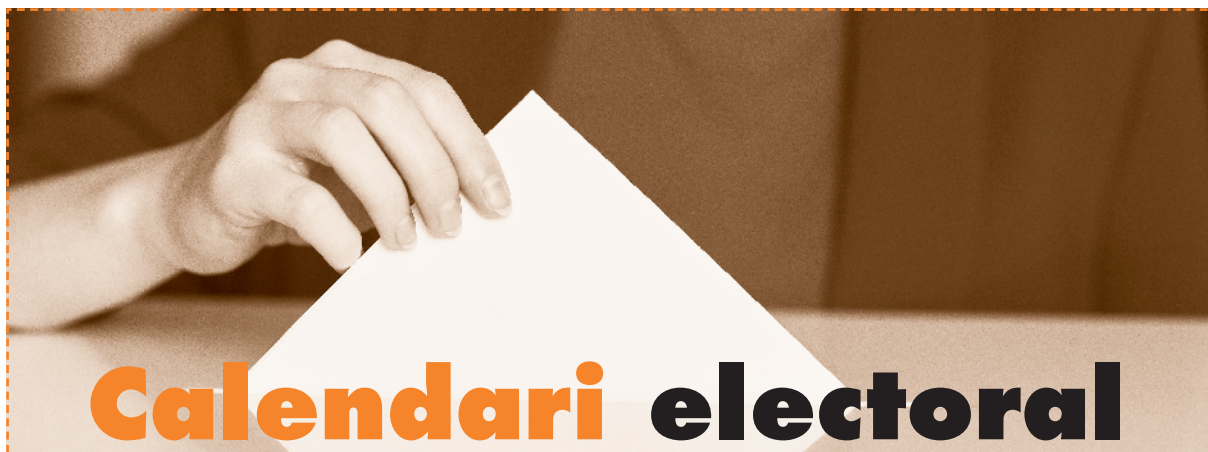
Estem a l'espera d'una modificació dels Estatuts que pot redefinir la composició i el funcionament de la Junta*. Però allò que no canvia és l'essència: **el Col·legi necessita persones compromeses, amb visió, ganes de construir i de treballar en equip per seguir avançant com a professió.**

La Junta de Govern no és només un òrgan de decisió: és també un espai per al debat i la creativitat, per imaginar i fer realitat noves formes de ser i fer com a educadores i educadors socials. És una oportunitat per fer créixer la veu de l'educació social i deixar-hi empremta.

Com un dels motors del Col·legi, la Junta de Govern és la responsable de vetllar per la bona marxa de

l'entitat, prenent decisions estratègiques, definint les línies de treball i formulant les polítiques que marquen el rumb de l'organització. Coordina i impulsa projectes, promou la incidència política i social, representa el col·lectiu d'educadores i educadors socials i assegura el bon funcionament dels òrgans i serveis del CEESC. És un espai col·lectiu on es construeix i es defensa la professió.

**A l'Assemblea del 17 de desembre de 2024 es va aprovar una modificació dels Estatuts del CEESC que comporta un canvi en la composició de la Junta de Govern. Aquesta modificació no serà efectiva fins que es publiqui al DOGC, i actualment encara no ha estat publicada. El procés electoral s'inicia el 17 de desembre de 2025 i, si en aquell moment, els nous Estatuts encara no han estat publicats al DOGC, el procés es regirà pels Estatuts vigents fins a aquella data.*

Calendari electoral

2025

17 de desembre de 2025

- Inici del procés electoral.
- Publicació del cens electoral.
- Publicació dels models de recollida de signatures per presentar candidatura.
- Difusió pública del calendari i del procés.

30 de desembre de 2025

- Data límit per presentar reclamacions al cens electoral.

2026

16 de gener de 2026

- Data final de recepció de candidatures.

20 de gener de 2026

- Proclamació de candidatures vàlides per part de la Junta de Govern.
 - a) En cas d'una única candidatura, aquesta serà proclamada directament el 17 de febrer de 2026, sense necessitat de votació.
 - b) Si hi ha més d'una candidatura, s'activarà el següent calendari:

23 de gener de 2026

- Data límit per presentar reclamacions a la proclamació de candidatures.

26 de gener de 2026

- Resolució de reclamacions.

2 de febrer de 2026

Data límit per:

- Constituir la mesa electoral.
- Presentar programes i materials de propaganda electoral.
- Iniciar la publicitat i enviament de candidatures, programes i paperetes.

17 de febrer de 2026

- JORNADA ELECTORAL: votacions, presentació de reclamacions i incidències de la jornada.

18 de febrer de 2026

- Resolució de reclamacions i proclamació de la candidatura electa.

17 de març de 2026

- Assemblea General Ordinària i presa de possessió de la nova Junta de Govern.

És la data límit per a la presa de possessió segons el termini d'un mes establert als Estatuts.

Les persones col·legiades us podeu proposar per participar en candidatures existents o bé impulsar-ne una de pròpia.

Si tens ganes de formar part d'aquest impuls, aquest és el teu moment.

El Col·legi ets tu. El Col·legi és teu!

Per a qualsevol dubte o qüestió en relació amb aquest procés, pots contactar amb nosaltres a ceesc@ceesc.cat.

DONEM VEU ALS COL·LECTIUS

LA FORÇA COL·LECTIVA DEL CEESC

103 PROFESSIONALS QUE FAN CRÉIXER LA PROFESSION

En un context marcat per la complexitat social i la necessitat creixent de professionals sòlids i compromesos, sovint oblidem que una part essencial del que sosté i fa evolucionar l'educació social a Catalunya es construeix de manera voluntària i col·lectiva. Al CEESC hi ha nou grups de treball —sis col·lectius professionals i tres comissions— formats per 103 persones que, de manera constant, dediquen una part del seu temps lliure al bé comú de la professió.

Aquests grups són un espai de compromís i iniciativa. I també una font d'energia entre professionals. Impulsen accions que van des de la reivindicació de la presència de l'educació social en nous àmbits, fins al reforç i millora contínua de la professió. Ho fan a través d'activitats, jornades o posicionaments públics, trobades internes, reunions amb administracions i agents del sector, o bé proposant formacions especialitzades o documents que responen als reptes i necessitats actuals de l'exercici professional.

Cada col·lectiu i cada comissió tenen una organització pròpia, adaptada als seus objectius, al perfil de les persones que en formen part i a la dinàmica que els funciona millor. El més habitual és que els grups es reunixin un cop al mes i, des de la pandèmia, el 90% d'aquestes trobades es fan en línia, cosa que facilita que qualsevol persona col·legiada, visqui on visqui, hi pugui participar. Aquesta flexibilitat ha permès teixir xarxes més àmplies i diverses, i ha reforçat el caràcter comunitari del CEESC.

La comunicació constant és un altre dels punts forts: bona part dels grups mantenen grups de WhatsApp actius, que funcionen com una eina d'organització i, alhora, com un espai d'acollida, consulta i suport mutu. I, en alguns casos, com el Col·lectiu de Mediació o la Comissió de Supervisió, les trobades van més enllà de l'àmbit digital: acaben el curs compartint un dinar o un sopar, celebrant el vincle i el camí recorregut plegats.

Participar en aquests espais té un valor col·lectiu inqüestionable, però també un impacte personal molt potent. Formar part d'un col·lectiu o d'una comissió és aprendre: és fer xarxa amb professionals del mateix àmbit o amb interessos afins, és compartir mirades, repensar pràctiques, enriquir-se i ajudar a enriquir els altres. És també millorar habilitats personals, especialment en comunicació interpersonal, coordinació i treball en equip. Aquests aprenentatges no només reforcen la trajectòria de cada professional, sinó que alhora retornen al conjunt de la professió en forma de qualitat i criteri.

Els 103 membres dels col·lectius i comissions del CEESC representen, en definitiva, la millor cara de l'educació social: la que es construeix col·lectivament, amb generositat i amb la convicció que fer créixer la professió és també fer créixer la capacitat transformadora de totes i tots. La seva tasca —sovint invisible, sempre essencial— és una peça clau per mantenir viva i rellevant l'educació social a Catalunya. ●

Vols sumar-te a aquestes 103 persones? Consulta l'apartat de Xarxa professional de la nostra web o bé envia'ns un mail a participacio@ceesc.cat.

EDUCACIÓ SOCIAL I INTEGRACIÓ SOCIAL

CLARIFICAR ROLS PER CUIDAR MILLOR, UNA URGÈNCIA DEL SECTOR

Mercè Aranda Torrents, educadora social, col·legiada 10744.

Com a educadora social vaig arribar amb il·lusió a la docència del cicle formatiu d'Integració Social.

Tenia ganes d'aportar-hi mirada, expertesa, de transmetre vocació, criteri i la importància de la nostra feina.

Molt aviat, però, també vaig sentir la responsabilitat de formar professionals que trobessin sentit a allò que havien decidit estudiar i que, un cop titulats, poguessin situar-se amb claredat al mercat laboral. I això no va ser tan fàcil.

Entre altres accions, vaig decidir activar el meu oblidat perfil de LinkedIn amb una idea senzilla: fer recerca, estar al dia i compartir ofertes de feina per als “meus” alumnes. I aquí va començar la curiositat d'aprofundir una mica més i millor en tot aquest món.

En tafanejar una mica, vaig començar a trobar ofertes on es demanaven indistintament educadors i educadores socials (ES) i integradors i integradores socials (TIS), com si ambdues professions fossin equivalents. Em sorprenia veure com, malgrat la diferència de funcions i responsabilitats, moltes entitats barrejaven rols i perfils sense criteri clar. En alguns casos, afirmaven no contractar TIS, però a les seves pròpies webs hi apareixien ofertes per a aquest perfil. En d'altres, s'hi afegien frases ambigües com “es valoraran altres titulacions socials”, que amagaven una manca d'especificitat.

Jo mateixa tenia clar que hi havia àmbits on els TIS no podien treballar, com els serveis socials bàsics o els centres penitenciaris —sempre que la contractació fos directa per part de l'administració—, però amb el temps vaig comprovar que aquestes fronteres es difuminaven cada cop més. Allò que hauria de ser un mapa clar de competències s'havia convertit en un territori confús, on

la interpretació depenia sovint de l'entitat que publicava l'oferta.

Mentre lidiava amb aquest debat, vaig tenir la sort de participar, llegir i rellegir el document publicat pel CEESC al novembre del 2024 “Diferències entre els tècnics de la integració social i els professionals de l'educació social” i, així i tot, no em va aportar tota la llum que esperava. Com més informada estava, més m'adonava de les grans incongruències del mercat, sentint que aquesta manca de coherència no només genera desconcert entre els i les professionals, sinó també entre l'alumnat.

Sí, no, és clar. Potser ara no enteneu res... i aquest és, precisament, el problema.

Conclusió: moltes de les ofertes que trobava no eren clares i barrejaven rols, tasques i funcions com si tot fos el mateix, semblant, igual, succedani o derivat.

En cap cas, a falta de doctors, una infermera podria operar, no?

Això que en altres àmbits sembla clar, aquí no ho és tant. I jo, em sap greu, no tinc la solució.

I què tenim? Alumnat desinformat i desubicat, entitats que juguen a despistar, temaris de CFGS amb mòduls que no es poden exercir (com el de mediació), educadors/ores socials preocupades per l'intrusisme i, de fons, un sector que no acaba de posar ordre ni de fer-se'n responsable. I si, a més, es poden estalviar uns calerons... doncs millor.

I jo em faig la pregunta del milió: “l'FP no hauria de donar resposta a una necessitat laboral? A una demanda real del mercat?” La resposta hauria de ser òbvia: “És clar!” I, si és així, doncs... Què ha passat en el nostre cas?

Si ja existia, en el seu moment, la figura professional de l'educador/a social, realment hi havia una demanda per crear el cicle d'Integració Social? On està l'origen de tot plegat? No em digueu que va ser perquè el fill d'algú no va poder accedir a la universitat i el seu pare, polític i regidor d'educació en aquell moment, li va fer un "bolet" a mida... No m'ho digueu, que m'ho crec!

Perquè sí, a mi sí que m'importa l'origen. Saber-lo potser no ho canviarà tot, però ajudaria a entendre moltes coses. El que era d'esperar és que, amb aquests inicis tan poc clars, avui ens trobéssim amb confusions i solapaments. Potser durant uns anys la cosa va passar desapercebuda, però ara, amb l'auge de l'FP i cada vegada amb més persones que no accedeixen a la universitat, el debat és més urgent que mai.

No hauria de ser tan difícil ubicar cada figura al seu lloc si aquest lloc hagués nascut d'una necessitat real. Enteneu ara la mosca que tinc darrere l'orella?

Tot i així, no podem quedar-nos només mirant enrere. Ara toca mirar endavant, amb criteri. Cal ubicar i implicar docents, centres educatius, universitats, alumnat, mercat laboral i administracions. En aquest sentit, vull fer un apunt important: trobo molt encertat que els TIS s'organitzin i posin fil a l'agulla a la seva professió. Això, primer de tot.

No ens podem queixar a la babalà! Igual que l'educació social ha caminat i segueix lluitant per ubicar el seu sentit dins la resposta a les necessitats socials, també és important que els TIS es facin escoltar. És el primer pas per dignificar, entendre i ubicar qualsevol professió.

I, ho sento, però ho diré: seria una gran irresponsabilitat no recordar que una formació amb tantes diferències d'hores i nivell acadèmic no pot oferir les mateixes responsabilitats ni oportunitats. Als meus alumnes de l'FP els ho dic clar: si volen assumir més responsabilitat, han d'anar a la universitat.

Però "ojo al dato"! Tampoc és just ni ètic voler silenciar una professió que ens acompanya des de fa anys i que, agradi o no, ha vingut per quedar-s'hi. De fet, és una de les més demandades. Així que en tenim per una bona estona.

També diria a les entitats del tercer sector —sobretot les grans, que ja ens coneixem— que no juguin a despistar. Que siguin corresponsables, que s'informin i que no ens prenguin el pèl.

Mirem altres exemples: les tècniques d'educació infantil (TEI) han tingut sempre molt clar el seu rol i

han estat un suport essencial a les mestres i referents. A l'etapa 0-3, l'Ajuntament de Barcelona fins i tot les ha equiparat en tasques (no en sou). Potser aquí valdria la pena preguntar-nos què ha passat i si podríem arribar a aquest punt també en determinats serveis del nostre àmbit. Potser sí, perquè, de fet, ja està passant. Però segur que encara ens queda camí per integrar-ho, acotar-ho i decidir-ho amb sentit.

Ara bé, si mirem la realitat de molts serveis, la necessitat és evident: el sector social necessita més mans. Ho tenim fàcil! Cal dotar els equips de més personal, i aquest suport podria venir perfectament d'un TIS. Per exemple, allà on ara hi treballa només un educador/a social, podríem incorporar-hi una figura de suport. Aquesta seria la veritable utopia: una distribució clara de rols que millori la qualitat de l'atenció i, alhora, garanteixi la seguretat i el benestar de les professionals. Una mesura així no només aportaria claredat, sinó que ajudaria a evitar situacions de risc com les que, malauradament, hem hagut de lamentar en altres comunitats.

Però per aconseguir-ho cal una taula amb totes les veus: docents, IS, ES, empreses i representants municipals. I també cal que ens informem millor. Perquè quan les universitats anuncien sortides laborals que no existeixen (recordeu la denúncia a la UOC amb psicopedagogia?), quan serveis d'ocupació inventen camins imaginaris (aneu a BCN Activa i prepareu-vos a caure de cul) o quan el mateix Departament d'Educació manté mòduls al cicle que fa anys que requereixen especialització (com mediació)... les incongruències són, directament, espectaculars.

Diferenciar bé no vol dir dividir ni jerarquitzar. Vol dir reconèixer la complementarietat i el valor propi de cada professió. Els integradors i integradores socials aporten un coneixement pràctic i una presència imprescindible en l'atenció directa; els educadors i educadores socials assumeixen una responsabilitat tècnica més àmplia i una mirada que connecta processos, equips i comunitats.

Més que fixar-nos només en les diferències, posem l'accent en les complementarietats. A totes les cuines calen molts rols perquè el plat sigui exquisit. Cuidem-nos entre nosaltres i mirem de traçar les línies que ens uneixin.

I, malgrat que la decisió sobre com organitzar-ho tot no estigui sempre clara, com dirien els estoics, canviem allò que està en les nostres mans. Perquè el que està en joc no és només la defensa d'uns títols, sinó la qualitat de l'acompanyament que reben les persones amb qui treballem. ●

EL PAPER DELS TUTORS I TUTORES DE PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DEL CRAE

Pablo Puertollano García, educador social del CRAE

Mas Sant Jordi del Centre de Formació i Prevenció.

La formació pràctica en Educació Social és, probablement, un dels moments més significatius en la construcció de la identitat professional.

Més enllà de l'adquisició de coneixements, les pràctiques representen el primer contacte amb la realitat viva i complexa d'una professió que treballa, en essència, en l'acompanyament de les persones en situació de vulnerabilitat. En el cas dels Centres Residencials d'Acció Educativa (CRAE), aquest primer contacte sovint es converteix en una experiència transformadora, tant per a l'estudiant com per al professional que acompanya el procés.

El CRAE és un espai que exigeix presència, escolta i capacitat d'adaptació. És un entorn on la quotidianitat adquireix un valor educatiu i on la incertesa forma part de la rutina. En aquest escenari, el tutor o tutora de pràctiques juga un paper clau: és la figura que guia, acompanya i ajuda a posar paraules a tot allò que passa, tant dins com fora del centre. No es tracta només de supervisar tasques, sinó de facilitar espais de pensament, d'observació i d'autoreflexió que permetin a l'estudiant començar a mirar la realitat amb ulls d'educador o educadora social.

Durant els primers dies, la fase d'observació pren una importància fonamental. Sovint, l'impuls inicial de voler "fer" s'imposa al desig "d'entendre". Per això, és necessari reivindicar la prudència com a eina pedagògica. Observar amb calma, sense pressa per intervenir, permet comprendre les dinàmiques, els vincles i els temps que sostenen la vida al CRAE. La prudència, entesa no com a distància sinó com a actitud de respecte davant de l'altre, esdevé la base d'una mirada educativa conscient i reflexiva. Acompanyar l'estudiant en aquesta primera etapa és convidar-lo a descobrir que, sovint, educar comença per saber esperar.

El rol del tutor de pràctiques, en aquest sentit, no és només el d'un guia, sinó també el d'un mediador entre dues realitats: la del món acadèmic i la del context institucional. El tutor tradueix llenguatges, ajuda a contextualitzar situacions i ofereix un espai segur on l'estudiant pot expressar dubtes, emocions o dificultats. Sovint, aquest acompanyament implica reconèixer els propis límits, acceptar la incertesa i legitimar l'error com a part natural del procés d'aprenentatge. L'Educació Social, al cap i a la fi, es construeix des de la pràctica reflexionada i la reflexió compartida.

Com a tutors i tutores, també ens descobrim aprenent. Cada estudiant ens retorna una mirada nova sobre la nostra pròpia feina. Ens interpel·la, ens qüestiona i ens obliga a revisar les nostres maneres de fer. Aquest diàleg constant entre experiència i novetat manté viva la professió i ens recorda que l'Educació Social és, sobretot, una pràctica relacional. En molts casos, l'acompanyament a un alumne de pràctiques acaba convertint-se en un espai d'aprenentatge mutu, on l'experiència professional i la mirada de qui comença s'enriqueixen mútuament.

La construcció de la identitat professional no es dona de manera espontània. És un procés que requereix temps, supervisió i espais per pensar-se des de la pràctica. El CRAE, amb la seva complexitat i intensitat emocional, ofereix un marc privilegiat per a aquest procés. Aquí, la teoria es posa a prova cada dia, i el tutor de pràctiques es converteix en el referent que ajuda a donar sentit a allò que es viu. Ser tutor i tutora, doncs, és una responsabilitat i un compromís amb el futur de la professió: implica transmetre valors, actituds i formes de mirar el món que van més enllà del que es pot aprendre als llibres.

En definitiva, el paper dels tutors i tutores de pràctiques en l'àmbit del CRAE és molt més que una funció assignada. És una oportunitat per contribuir activament a la formació de nous professionals des d'una mirada ètica, reflexiva i compromesa amb les persones. Les pràctiques no són només un període d'aprenentatge, sinó una experiència de trobada. I és en aquesta trobada —entre teoria i realitat, entre tutor i estudiant, entre prudència i acció— on es construeix el veritable sentit de l'Educació Social. ●

UNA PARTIDA MÉS! QUAN EL JOC ESDEVÉ EINA D'INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA

Esther Ferré Alpuente. Educadora social de l'Equip d'Atenció Socioeducativa (EASE). Regidoria d'Acció Social i Dependència. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. Col·legiada 9738.

Judith Félix Mañá. Educadora social de l'Equip Bàsic d'Atenció Social (EBAS). Regidoria d'Acció Social i Dependència. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. Col·legiada 10050.

Els Serveis Socials Bàsics (SSB) són la porta d'entrada al sistema públic de serveis socials i tenen la missió d'atendre, acompanyar i promoure processos de canvi amb persones, famílies i col·lectius en situació de vulnerabilitat o risc social. En aquest context, treballem per garantir els drets dels infants i adolescents i per promoure processos de canvi i apoderament que enforteixin la seva autonomia i benestar.

El projecte "Una partida més!" neix de la nostra voluntat, com a educadores socials de la Regidoria d'Acció Social de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, d'incorporar el joc com a metodologia d'intervenció socioeducativa dins dels Serveis Socials Bàsics. Davant l'augment de la complexitat social i la transformació de les dinàmiques familiars, proposem recuperar el valor del joc com a llenguatge universal, com a espai de trobada i com a vehicle de confiança, vincle i creixement personal.

El joc com a espai de trobada i relació

El vincle és l'essència de la nostra tasca com a professionals de l'acció socioeducativa. Treballem des de la confiança, la presència i el respecte per tal d'acompanyar processos de canvi que parteixin de la pròpia persona. El joc ens ofereix un espai natural per crear aquest vincle, un territori compartit on les barreres es difuminen,

la comunicació flueix de manera més espontània i autèntica, i on és possible explorar emocions i adquirir noves competències socials i personals.

Com deia Plató, "pots descobrir més sobre una persona en mitja hora de joc que en un any de conversa". El joc trenca la rigidesa de l'entrevista, relaxa l'ambient i permet que infants i joves es mostrin tal com són. Ens brinda l'oportunitat d'observar, comprendre i intervenir des d'un lloc més horitzontal i proper.

El joc no és un fi, sinó una eina educativa i relacional al servei de la intervenció. Ens permet treballar habilitats com la tolerància a la frustració, la gestió emocional, la cooperació, la comunicació o la presa de decisions. També ens ajuda a obtenir informació valuosa sobre la dinàmica familiar, social i relacional, i a establir una relació basada en la confiança i respecte mutus.

Una nova mirada davant nous reptes socials

Vivim temps de canvi. Les formes de família, la convivència, l'ús de les tecnologies i la realitat comunitària han transformat les maneres de relacionar-nos i el panorama de la intervenció social. Davant d'això, necessitem adaptar-nos, repensar les nostres eines i incorporar noves metodologies que connectin amb les realitats actuals.

El joc és una d'aquestes eines metodològiques emergents. Tot i que en l'àmbit educatiu formal i en el lleure ja se'n reconeixen els beneficis, dins dels Serveis Socials Bàsics encara és un recurs poc explorat. Amb "Una partida més!", volem reivindicar-ne l'ús com a instrument d'observació, comunicació i intervenció directa dins dels serveis socials bàsics. Les persones col·legiades us podeu proposar per participar en candidatures existents o bé impulsar-ne una de pròpia.

El joc ens ajuda a arribar a aquells col·lectius que sovint mostren més resistència a una intervenció amb dinàmiques tradicionals, especialment els adolescents. A través del joc, podem establir vincles sòlids que permetin treballar des de l'autenticitat i l'experiència compartida. En definitiva, juguem per vincular-nos i ens vinculem per créixer.

La Partiteca: el joc com a eina d'aprenentatge emocional i social

Fruit d'aquesta experiència sorgeix **La Partiteca**, un projecte complementari i pràctic que aplica aquesta metodologia en grups d'adolescents dels Serveis Socials de Vilanova i la Geltrú.

A **La Partiteca**, utilitzem els jocs de taula com a recurs per treballar les competències emocionals i socials dels joves. A través de partides guiades per dues educadores socials amb jocs adaptats als objectius concrets, els participants experimenten, s'expressen i aprenen a regular les seves emocions en un entorn segur i lúdic.

El projecte respon a una necessitat detectada: molts adolescents presenten dificultats per reconèixer, expressar o gestionar les seves emocions, fet que pot derivar en conductes de risc o en processos d'exclusió. El joc ens ofereix un canal diferent per abordar aquests aspectes, afavorint la comunicació, la reflexió i el desenvolupament personal.

Mitjançant el joc, abordem aquestes competències des d'un vessant lúdic, participatiu i motivador. Els jocs de taula ofereixen una oportunitat per experimentar, equivocar-se, reflexionar i aprendre en un context segur. A través de les partides, els joves treballen l'assertivitat, la comunicació, l'empatia i la regulació emocional, alhora que reforcen la seva autoestima i el sentiment de pertinença al grup.

Jugar per transformar

Amb **Una partida més!** i **La Partiteca**, hem demostrat que el joc pot ser molt més que una activitat lúdica: és una eina d'intervenció poderosa que humanitza la relació professional i genera espais de trobada reals. En el joc hi ha igualtat, hi ha mirada, hi ha escolta. I és en aquest espai compartit on pot néixer el canvi.

A través del joc, recuperem l'essència del nostre treball: acompanyar processos, generar confiança i afavorir l'autonomia personal i social. El joc ens permet tornar al centre de la relació, a la proximitat, a l'espurna que encén la transformació.

Una experiència amb resultats tangibles

Fins a dia d'avui, hem realitzat quatre edicions de **La Partiteca**, amb un total de 28 sessions i la participació de prop de 30 joves. En cadascuna d'elles, dues educadores socials hem conduït els grups combinant la tasca d'acompanyament, gestió emocional i dinamització.

Els resultats obtinguts són molt positius: els participants han mostrat millores en la comunicació, en la gestió de les emocions i en la confiança amb nosaltres i amb els companys. S'han creat vincles sòlids i s'ha generat un espai de seguretat emocional que permet abordar aspectes complexos de manera natural. El joc ha esdevingut, així, una porta d'entrada per a processos d'intervenció més amplis i profunds.

Aquest projecte continua creixent, compartint experiències i inspirant altres equips a incorporar el joc com a eina de treball. Fins al moment, ha estat presentat al Congrés de Serveis Socials Bàsics i Especialitzats 2024 (Barcelona); a l'AIEJI World Congress 2025 (Dinamarca); i a la SPPA Annual Conference 2025 (Regne Unit).

Perquè, sovint, la millor manera d'entendre l'altre és seure al seu costat i... jugar una partida més. ●

PUBLICACIONS D'INTERÈS

OIKIA. RELATS D'INFANESA

Diversos autors del centre Oikia

Raig Verd, desembre 2024

Vuit herois protagonitzen aquest llibre en forma de còmic. Són relats d'infantesa basats en fets reals dels nens que els van escriure a classe de català al centre Oikia, nens que van viure experiències inimaginables per a algú a qui no li ha tocat viure-les.

Grans artistes del nostre país han reinterpretat aquests relats per fer-los propers i fer un crit en favor de la necessitat de garantir els drets humans fonamentals a tothom, sense diferències ni jerarquies, perquè cap vida pot estar per sobre de cap altra.

Cal preguntar-se com seríem si haguéssim nascut en la pell de l'altre. Cal demanar-nos què hauríem fet si aquesta vida ens hagués tocat a nosaltres. Cal pensar què podem fer perquè deixi de passar. Cal actuar per millorar la vida de tothom i, per davant de tot, dels nens. ●

COS OBERT; UN COS DESOBEDIENT. LES AVENTURES I DESVENTURES D'UNA EDUCADORA SOCIAL NEGRA

Maria Sharrobbh Yàgara

Setembre 2025

Si el fonament de la identitat de gènere és la repetició estilitzada d'actes en el temps i les possibilitats de transformar-la resideixen en la ruptura o resistència subversiva d'aquest estil après, les professionals dels àmbits social, educatiu i cultural també tenim la possibilitat de reconquistar la nostra càrrega política a través de l'escissió convulsa del nostre estil dictat. Pot un cos governat i controlat com el nostre rebel·lar-se contra els discursos, pells, carns i òrgans que el conformen? ●

TASTETS DE LLENGUA

NEOLOGISMES PER A L'EDUCACIÓ SOCIAL

El Centre de Terminologia catalana Termcat (www.termcat.cat) informava aquest setembre de la incorporació a la Neoloteca (repositori de neologismes tècnics i científics normalitzats en català) d'algunes novetats terminològiques que poden ser útils en l'àmbit de l'educació social.

D'una banda, un parell de termes relacionats amb la comunicació de persones amb sordesa: *alfabet dactilològic* o *alfabet manual* ('Sistema de signes visuals en què cada lletra de l'alfabet escrit d'una llengua es representa amb una posició establerta de la mà i els dits sense correspondència amb la seva forma escrita') i *comunicació hàptica* ('Sistema de comunicació propi de les persones amb sordceguesa que consisteix a fer signes tàctils preestablerts en determinades parts del cos del receptor, generalment el braç i l'esquena, per traslladar-li informació no lingüística sobre l'entorn, les interaccions entre les persones, els estats d'ànim o els sentiments, el qual s'utilitza com a complement d'altres sistemes').

D'altra banda, i entre d'altres, dos termes que pertanyen a l'àmbit dels serveis socials: *igual de suport* ('Persona que, havent viscut en situació de sensellarisme i actuant com a col·laboradora voluntària o com a treballadora d'una entitat social, acompanya i dona suport a persones sense llar, sobre la base de la relació entre iguals, l'empatia, el respecte i la participació') i *model de primer l'habitatge* juntament amb la sigla *HF* ('Model d'abordatge del sensellarisme centrat en l'habitatge que considera que cal proporcionar a les persones sense llar un habitatge adequat, independent i estable de manera immediata o tan aviat com sigui possible, i oferir-los l'acompanyament i el suport

necessaris perquè es mantinguin en l'habitatge i millorin el benestar, l'autonomia i la integració comunitària').

Així mateix, i dins el món de l'ecologia i el medi ambient, s'han normalitzat també una sèrie de termes, entre els quals *àrea crítica de biodiversitat* ('Àrea geogràfica amb una gran riquesa en biodiversitat que es troba amenaçada per la pèrdua d'espècies') i *dia del deute ecològic* ('Dia de l'any en què la població mundial esgota els recursos naturals generats pel planeta en un any').

A més de les noves incorporacions, no deixeu de consultar també el *Diccionari de serveis socials* que el Termcat allotja al seu web des del 2010 i que recull prop de nou-cents termes relatius als serveis socials com ara *necessitat personal bàsica* ('Necessitat pròpia de la subsistència i de la qualitat de vida de cada persona') o *revictimització* o *victimització secundària* ('Maltractament addicional exercit contra una dona en situació de violència masclista com a conseqüència dels dèficits de la intervenció dels organismes responsables, i també per l'actuació desencertada d'altres agents implicats'). ●

CNL DE BARCELONA
Delegació de l'Eixample
C/ Calàbria, 66, 2n
08015 Barcelona

PASSAPORT I PROVES DE DETERMINACIÓ D'EDAT: UN OXÍMORON QUE CAL ATURAR

IACTA, Cooperativa d'assessorament jurídic i de transformació social

En Lamin¹ va arribar a l'Estat espanyol quan tenia només setze anys. En el seu cas va emprendre la ruta migratòria des de Gàmbia. Val a dir que aquestes són rutes perilloses i arriscades com a conseqüència de l'externalització i la violència de les fronteres, així com de la inexistència de vies reals i efectives per migrar sense arriscar la vida. Com molts altres infants i joves menors d'edat, en Lamin va desembarcar a les Illes Canàries, havent sobreviscut a una de les rutes migratòries més mortíferes². A més, la manca de recursos i la descoordinació institucional van impedir que el sistema de protecció a la infància l'identifiqués com a menor d'edat. Aquesta realitat ha estat denunciada per organismes com Amnistia Internacional o el Síndic de Greuges³ posant en evidència una de les moltes falles del sistema de protecció dels drets de les infàncies migrants que arriben al territori sense referents adults.

Sense garanties de protecció i amb la por constant de ser retornat, en Lamin va decidir continuar el

seu camí cap a Catalunya, seguint les passes de molts altres infants i joves que, tot i les dificultats, busquen un espai segur per viure les seves vides. Un cop aquí, es va adreçar a la policia i va presentar el seu passaport, un document oficial que acreditava la seva minoria d'edat. En conseqüència, va ser derivat a un centre de protecció de menors.

Tot i presentar un passaport gambià en vigor, sense que la seva validesa hagués estat qüestionada, li van iniciar un expedient de determinació de l'edat. I aleshores sorgeix la pregunta inevitable: per què cal determinar l'edat d'un infant que ja disposa d'un document que l'identifica com a menor d'edat? La resposta és senzilla i alhora contundent: no cal i, més encara, és il·legal⁴. Sotmetre un infant documentat a aquestes proves suposa una vulneració flagrant dels seus drets fonamentals i de la jurisprudència i normativa nacional i internacional vigent, la qual estableix clarament que la documentació oficial ha de prevaldre davant de qualsevol altra consideració.

1. El cas d'en Lamin (nom fictici per tal de preservar l'anonimat) s'explica com a exemple d'una realitat que pateixen centenars de joves menors d'edat a Catalunya des de fa anys. Es recomana la lectura de l'informe recentment publicat per les entitats Iridia i Novact (2025): <https://novact.org/es/publicacio/abandono-y-violencia-institucional-hacia-las-personas-migrantes/>

2. <https://caminandofronteras.org/monitoreo/monitoreo-del-derecho-a-la-vida-ano-2024/>

3. <https://elpais.com/espana/2024-03-22/el-defensor-del-pueblo-advierte-de-carencias-ante-la-llegada-de-menores-migrantes-a-canarias.html>

4. <https://www.abogacia.es/actualidad/noticias/el-supremo-prohibe-las-pruebas-indiscriminadas-de-edad-a-ninos-migrantes-documentados-como-pidio-la-fundacion-raices-y-el-defensor-del-pueblo/>

Les proves mèdiques de determinació de l'edat⁵ haurien de ser, en tot cas, un recurs d'última instància. De fet, segons la normativa de protecció a la infància i la jurisprudència, qualsevol document oficial del país d'origen —sigui un passaport, una partida de naixement o, fins i tot, un carnet local— ha de ser considerat vàlid per acreditar l'edat. Fins i tot en els casos en què no hi ha documentació del país d'origen, les institucions poden i han de recórrer a altres mètodes menys invasius: entrevistes personals, valoracions educatives o seguiments psicològics que permetin contextualitzar la trajectòria vital de l'infant o jove. No obstant això, la pràctica administrativa continua ignorant aquests mecanismes, convertint allò que hauria de ser una excepció en una rutina que vulnera drets i genera situacions de racisme i violència contra aquestes infàncies.

Les conseqüències d'aquesta pràctica són devastadores. Centenars d'infants i joves, com en Lamin, que accedeixen inicialment al sistema de protecció, acaben atrapats als llimbs, jurídics i vitals, esperant una resolució errònia i que sovint arriba tard. En el cas d'en Lamin, després de més d'un any en un centre, un dia va rebre el decret de majoria d'edat —malgrat tenir documentació que acreditava el contrari— i va ser expulsat del centre i, de facto, del sistema de protecció, quedant desemparat en situació de carrer i sense permís de residència⁶. Davant d'aquesta realitat, els professionals de l'àmbit social i educatiu tenen un paper clau. Com a educadors i educadores, la responsabilitat no es limita a l'acompanyament quotidià: cal actuar com a garants de la protecció dels drets d'aquestes infàncies. Un exemple és el dret a la defensa. Massa sovint, els infants ignoren que tenen un advocat o advocada designada d'ofici (des del moment de l'inici del procediment de determinació d'edat), tampoc no es posen els mitjans per garantir-ne la comunicació i això els deixa en una situació de vulnerabilitat extrema en aquests processos.

Fa pocs dies, en Lamin va tenir el seu judici contra la DGAIA (actual DGPPIA) per haver-lo expulsat tenint passaport. El dia del judici va presentar el passaport i la jutgessa no va dubtar: la documentació era clara i suficient. Als pocs dies, es va comunicar la sentència que reconeix el dret d'en Lamin a haver estat protegit com a menor d'edat i, en conseqüència, que no hauria d'haver estat expulsat al carrer i desprotegit per part de l'Administració.

Aquest cas, lluny de ser aïllat, se suma a més d'una cinquantena de sentències dictades a Catalunya només el 2024 que donen la raó als joves i reconeixen la vulneració dels seus drets. Malgrat això, la situació no canvia. No hi ha un sistema de rendició de comptes ni una reparació efectiva que permeti restituir el dany ocasionat. Les administracions responsables continuen actuant com si res no hagués passat. No n'hi ha prou amb guanyar sentències si no hi ha un canvi estructural que impedeix la repetició d'aquests fets. És urgent exigir a les institucions que respectin els drets de la infància. Passaport i proves de determinació de l'edat no poden coexistir com si fossin instruments complementaris: són, de fet, un oxímoron perillós que posa en risc la vida de centenars de nens, nenes i adolescents. ●

5. Cal assenyalar que s'utilitzen mètodes invasius i amb molt marge d'error com, per exemple, el mètode de Greulich & Pyle, basat en un atles radiogràfic de mà i canell esquerre d'infants de població blanca nord-americana i europeus dels anys 30. El mètode de Demirjian, aplicat mitjançant una ortopantomografia (radiografia panoràmica dental) per conèixer la mineralització del tercer molar, mètode desenvolupat als anys 70 sobre població infantil blanca franco-canadenca.

6. Cal assenyalar que això passa en molts casos perquè mentre esperen el procediment de la determinació de l'edat tot i que es troben al centre, compten amb les garanties mínimes i en poques ocasions es tramita el permís de residència, contràriament al que indica la llei.

SERVEIS CEESC: UNA MIRADA PRÀCTICA AL QUE TENS AL TEU ABAST

En la feina d'educadora o educador social hi ha moments que ens fan parar un instant: un canvi laboral inesperat, un dubte sobre com afrontar una situació delicada, la necessitat d'actualitzar-nos o la sensació que ens cal una segona opinió. Són situacions quotidianes, i totes demanen un suport concret i accessible.

Amb aquesta idea, neix la campanya "El teu col·legi. Els teus serveis. El teu suport." Una manera de posar en primer pla els recursos que ja tens pel fet de ser col·legiada o col·legiat, i que poden fer-te més fàcil la feina en qualsevol etapa professional.

Hem agrupat els serveis del CEESC en quatre blocs perquè et sigui més fàcil identificar allò que et pot ser útil en cada moment:

Desenvolupament professional

Quan vols créixer, actualitzar-te o obrir-te a noves oportunitats. Hi tens a l'abast formació, borsa de treball, suport a l'emprenedoria i eines que ajuden a impulsar el teu recorregut professional.

Assessorament i suport professional

Quan et trobes davant d'un dubte, un conflicte o una situació sensible. Hi ha assessorament jurídic, suport professional i l'assegurança de responsabilitat civil.

Serveis de professionals a professionals

Quan necessites contacte amb altres companyes i companys que ofereixen serveis específics. Un espai per connectar, col·laborar i accedir a recursos que altres membres del CEESC posen a disposició de la comunitat.

Descomptes i acords comercials

Quan vols accedir a avantatges que et facilitin el dia a dia.

Beneficis pensats tant per a la feina com per a l'àmbit personal. Des de la gestió asseguradora fins a activitats culturals, passant per recursos tecnològics o avantatges en serveis diversos.

La campanya que presentem vol ajudar-te a identificar aquests recursos amb rapidesa, a saber que hi són i que els pots fer servir sempre que ho necessitis. Tant si estàs començant com si portes anys d'experiència, tens eines pensades per donar-te suport i evitar que facis front en solitari a situacions que es poden compartir.

Descobreix els serveis del CEESC i incorpora'ls al teu dia a dia. El Col·legi és al teu costat.

CONEIXEMENT I **DISCURS PROFESSIONAL**

En aquesta secció us fem un recull dels darrers materials publicats a la secció de la web on publiquem les relatories de les activitats realitzades pel CEESC a l'entorn de determinats temes d'interès professional.

Escenari obert: projectes que ens mouen

Relatoria de la primera edició d'**Escenari Obert: Projectes que ens mouen** es va celebrar en el marc de les activitats del Dia Internacional de l'Educació Social 2025 i va evidenciar els bons resultats de portar els projectes d'Educació Social a un espai obert a la reflexió i debat entre professionals.

Entre els projectes presentats, *Reviu* va destacar per apostar per l'acompanyament integral a joves migrants, combinant suport educatiu, emocional i laboral amb la creació de vincles comunitaris. El *GPS – Grup de Parentalitat Positiva* ha estat un exemple de com treballar les habilitats parentals amb pares en situació de risc, oferint un espai segur de diàleg i potenciant la implicació dels participants a través d'un model centrat en solucions. Finalment, els projectes de literatura i lectura, com *La Setmana de l'Àlbum* i *Libros que laten*, han demostrat la importància d'apostar pels llibres com a eines pedagògiques i de connexió cultural, fent de la lectura una eina poderosa per als professionals de l'educació social.

Com tractar la gent gran

Cicle de Conferències de la Comissió Intercol·legial de Sèniors

Vídeo de la xerrada, emmarcada en la dotzena edició del Cicle de Conferències de la Comissió Intercol·legial de Sèniors, a càrrec d'**Elisabet Massons**, educadora social i col·legiada núm. 2637. Membre de la Comissió de Sèniors del CEESC.

La xerrada va oferir una reflexió professional sobre el tracte digne i respectuós envers les persones grans. S'hi van abordar la importància d'una atenció centrada en la persona, el reconeixement de la seva trajectòria vital i la promoció de la seva autonomia. Es van compartir eines pràctiques per a la comunicació, la gestió emocional i la cura quotidiana, amb l'objectiu de millorar la qualitat de les relacions i l'acompanyament en entorns professionals i familiars. ●

Trobareu tots els materials aquí: <https://ceesc.cat/documents-publicacions/relatories>

#DIAES 2025: INCIDÈNCIA POLÍTICA, CREATIVITAT I COMPROMÍS COL·LECTIU

El CEESC va celebrar un nou Dia Internacional de l'Educació Social amb una programació que va combinar reflexió política, reconeixement acadèmic i presentació de projectes que mostren la vitalitat i el potencial transformador de la professió. Enguany, totes les activitats han girat entorn d'un eix central: la incidència política de l'educació social i el paper de l'organització col·legial per fer-la visible, reconeguda i influent.

El manifest del #DiaES 2025 va ser el punt de partida: **"Transformem vides, exigim condicions"**. L'educació social és una professió de 10, present en escoles bressol, instituts, espais comunitaris, serveis socials, centres d'acollida, entorns sanitaris i penitenciaris. Les educadores i els educadors socials acompanyen infants, adolescents, famílies i comunitats, no només davant de dificultats, sinó ajudant a construir futurs possibles i entorns de vida més justos.

Tot i això, les dades del darrer #InformeES evidencien que les condicions laborals continuen lluny del que mereix una professió essencial: externalitzacions massives, salaris baixos, manca de recorregut professional, professionals amb múltiples feines i un percentatge alarmant de casos de violència laboral. També preocupa profundament que més del 36% dels professionals no tornaria a estudiar Educació Social pel dèficit d'oportunitats i estabilitat. A això s'hi sumen decisions polítiques recents com la retallada de places a escoles i ludoteques, que debiliten la prevenció i menystenen el paper de la professió.

Escenari Obert CEESC 2025: creativitat, risc i projectes que transformen

Els actes van començar el dimarts 30 de setembre amb la primera edició de l'Escenari Obert CEESC 2025, una mostra d'iniciatives poc convencionals sorgides d'educadores i educadors de tot el país. Les presentacions, breus i sorprenents, van permetre conèixer iniciatives com:

- **Projecte REVIU**, que acompanya joves migrants sense referents familiars a Girona amb un model integral centrat en la dignitat i la inclusió.
- **Grup de Parentalitat Saludable (GPS)**, un programa de treball amb famílies en situació de risc que ja ha demostrat un impacte real en convivència i vincle afectiu.
- **Educació social, literatura i biblioteques**, amb propostes de mediació lectora que connecten cultura i drets de la infància, com *Libros que laten*, *La Setmana de l'Àlbum* o formacions especialitzades en biblioteques.

Celebrem i Construïm Professió: el talent emergent pren la paraula

El 2 d'octubre, la nova seu del CEESC va acollir l'onzè acte de reconeixement als millors expedients i treballs de fi de grau. Una edició especialment marcada per la pregunta central del #DiaES: pot l'educació social fer política? I amb intervencions de l'alumnat contundents i inspiradores (més informació a la pàgina 36).

Peixera Ètica 2025: pensar l'ètica com a cultura compartida

El 3 d'octubre, el Comitè d'Ètica del CEESC va organitzar la Peixera Ètica 2025, dedicada a analitzar què vol dir construir una "cultura ètica" dins les organitzacions socioeducatives. A partir de les aportacions de **Jesús Vilar** i **Maite Mauricio** i del debat entre participants, es van identificar elements tangibles i necessitats urgents, informació que s'incorporarà a l'estudi sobre l'estat de l'ètica professional que impulsa el CEESC (més informació a la pàgina següent).

Taller de comunicació i dinar de germanor

El dia va cloure amb un taller intern de comunicació per a la incidència política i un dinar a la terrassa de la seu. Va ser el nostre petit acte d'agraïment a les col·legiades i els col·legiats que mantenen viu el cor del CEESC: les persones que donen hores, idees i múscul organitzatiu des de les juntes, els col·lectius professionals, les comissions i els espais de representació. Un final de jornada que no tanca res, sinó que engega una nova temporada per a l'Educació Social.

Una setmana per reafirmar-nos

Amb totes aquestes activitats, el CEESC reafirma el seu compromís amb la defensa de la professió i amb una incidència política que no és accessòria, sinó essencial. Som una professió viva, necessària i amb vocació de futur, i seguirem treballant col·lectivament per garantir condicions dignes, reconeixement real i una educació social que continui transformant vides i comunitats. ●

CONSTRUINT CULTURA ÈTICA A LA PRÀCTICA SOCIOEDUCATIVA

El passat 3 d'octubre, dins dels actes del Dia Internacional de l'Educació Social, vam celebrar una nova edició de la Peixera Ètica, un espai de debat i reflexió col·lectiva sobre l'ètica professional i la seva aplicació en el dia a dia de la pràctica socioeducativa.

Sota el títol **Construint cultura ètica a la pràctica socioeducativa**, la jornada va combinar una part expositiva, en què es van presentar els conceptes clau sobre la coherència entre principis i actuacions, amb una part participativa, en què les persones assistents van identificar elements tangibles que contribueixen a construir una cultura ètica.

De la deontologia a la cultura ètica en l'educació social

La reflexió sobre l'ètica en l'educació social ha anat evolucionant al llarg dels anys, passant d'una mirada més personal a una visió col·lectiva.

En els inicis, el debat sobre l'ètica s'entenia com un compromís personal i polític, vinculat al desig de transformar les realitats de desigualtat; una ètica que apel·lava al posicionament individual i al sentit social de la tasca educativa.

Amb el temps, aquesta visió es va ampliar cap a una ètica deontològica, entesa com un deure moral i professional. Això ha permès elaborar un marc comú de referència, recollit en el *Codi deontològic de l'educació social*, que orienta l'activitat professional i defineix la responsabilitat individual en el seu compliment.

Posteriorment, es va assumir que l'ètica no pot dependre només de les persones: també és una responsabilitat de les organitzacions. Les entitats i serveis han d'impulsar una reflexió institucional sobre com definir una posició coherent i un marc d'actuació èticament responsable, integrant l'ètica en la seva gestió i presa de decisions.

Més endavant, es consolida la idea de l'ètica com una cultura compartida, una construcció oberta i participada que promou la coherència entre els valors i les pràctiques. Aquesta cultura ètica es concreta en eines, espais de reflexió i estratègies que ajuden a mantenir viu el sentit educatiu i transformador de la professió.

En els darrers anys, el debat sobre l'ètica en l'educació social ha evolucionat de manera significativa. El que inicialment es concebia com un compromís moral individual s'ha anat ampliant fins a esdevenir una reflexió col·lectiva, institucional sobre la responsabilitat de les organitzacions i els professionals.

A partir d'aquí, s'obre pas el concepte de **cultura ètica**, entesa com una construcció intencional i conscient, de caràcter sistèmic, que permet trobar coherència entre la manera de pensar, sentir i actuar dels membres d'una organització i els valors institucionals que la defineixen. Aquesta cultura ètica inclou tant una dimensió informal —les actituds, les relacions, els hàbits quotidians— com una dimensió estructural —els marcs, protocols i estratègies que orienten l'acció.

Construir una cultura ètica implica, doncs, dotar d'estructura i contingut la dimensió ètica de les organitzacions, mitjançant:

- **Elements normatius** que estableixin principis i criteris compartits.
- **Infraestructures ètiques** que garanteixin espais i processos per a la deliberació i la presa de decisions.
- **Materials de suport**, com ara guies orientatives de bones pràctiques i indicadors ètics que ajudin a fer explícits els valors i a avaluar-ne la coherència.
- **Estratègies i dispositius de gestió** que integrin l'ètica en la quotidianitat dels equips i institucions.

Passar dels codis deontològics a la cultura ètica suposa reconèixer que l'ètica no és només un conjunt de normes o un exercici individual, sinó una manera compartida de construir coherència entre els ideals i les accions dins la professió i les organitzacions socials.

Guia per impulsar la cultura ètica en les organitzacions de serveis socials

A la Peixera ètica 2025 es va presentar el document **"Guia per impulsar la cultura ètica en les organitzacions de serveis socials"** (Generalitat de Catalunya, 2025), una eina pràctica elaborada pel **Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya (CESSC)** per ajudar entitats i equips professionals a incorporar l'ètica com a part essencial de la seva manera de treballar.

La guia defensa que la reflexió ètica és una responsabilitat col·lectiva i una eina per millorar la qualitat dels serveis socials, el benestar dels

professionals i la confiança de la ciutadania. Impulsar aquesta cultura requereix compromís directiu, formació, espais de diàleg i una actitud deliberativa i col·laborativa davant els conflictes de valors.

La trobada també va servir per recollir dades i percepcions de les persones participants sobre la seva experiència professional, els conflictes ètics més freqüents i la presència d'elements de cultura ètica dins de les seves organitzacions.

Qüestionari sobre l'estat de l'ètica en l'educació social

Les aportacions recollides durant la **Peixera ètica** s'incorporaran als resultats del qüestionari impulsat pel Comitè d'Ètica del CEESC que té com a objectiu conèixer i analitzar l'estat de l'ètica professional en l'àmbit de l'educació social.

Amb aquest qüestionari volem identificar forteses, detectar reptes i necessitats, i seguir avançant cap a una cultura ètica sòlida i compartida, que doni sentit, coherència i qualitat a la nostra tasca professional i és per això que necessitem una gran quantitat de respostes. ●

Encara no has respost el qüestionari?

CELEBREM I CONSTRUÏM PROFESSIÓ 2025: 11 ANYS RECONeixENT EL TALENT QUE RENOVA L'EDUCACIÓ SOCIAL

El 2 d'octubre, la nova seu del CEESC a Barcelona va tornar a omplir-se d'energia jove i orgull col·lectiu amb l'onzena edició de **Celebrem i Construïm Professi6, un dels actes m6s bonics i significatius de l'any. No 6s nom6s un homenatge formal: 6s un ritual de pas compartit, un espai on con6ixer i recon6ixer estudiants que han dedicat hores, dubtes, entusiasme i constància a un Grau que demana cap i cor.**

Aquesta edici6, marcada per la condemna al genocidi de Gaza i per una mirada cr6tica al present, va girar entorn d'una pregunta que travessa tota la professi6: **pot l'educaci6 social fer pol6tica?**

Les respostes van ser tan diverses com potents. En **V6ctor Sal6 Jov6** (UOC) va reivindicar que "l'educaci6 social 6s pol6tica", alertant de la p6rdua d'esperit cr6tic i defensant el diàleg com a base d'una democràcia viva. La **Paula Gelpi** (URL) va recordar que la professi6 "fa pol6tica cada vegada que transforma realitats injustes" i que la neutralitat, davant la vulneraci6 de drets, no 6s una opci6.

Els treballs de fi de grau premiats van afegir capes de reflexi6 que revelen l'amplada i la valentia del camp. Des de la relectura de les missions pedag6giques com a br6ixola contemporània de **Susana Jim6nez** (UOC), fins a l'anàlisi de l'acollida de joves migrants sols, de **Marco Magistroni** (UdG), passant per l'impacte del consum de viol6ncia en l6nia, d'**Àlex M6ndez** (UAB). Tamb6 hi van brillar projectes que posen l'accent en la narrativa com a eina educativa, de **Roger Mompарт** (UVic), l'acompanyament entre dones en proc6s de reinserci6, de **Marta Roig** (UB), la millora de l'atenci6 a persones grans amb discapacitat intel·lectual, de **Vanessa Munn6** (URV), i les aportacions d'**Andrea Moll** (URL) i **Ruth Ru6z D6az** (UdL), que van completar un mosaic ric i comprom6s amb el present i el futur de la professi6.

Millors expedients acadèmics 2024/25

- Paula Gelpi (URL)
- Mireia López Salavedra (UdG)
- Àlex Méndez Rams (UAB)
- Míriam Judith Sánchez Lafuente (UB)
- Lorena Salvado (URV)
- Víctor Saló Jové (UOC)
- Cintia Peinado (UVic)
- Enriqueta Torres Garcia (UdL)

Millors Treballs de Fi de Grau 2024/25

- “Las Misiones Pedagógicas: un valioso ejemplo para la Educación Social del Siglo XXI”, una mirada inspiradora al llegat pedagògic republicà com a far actual. De **Susana Jiménez Martín** (UOC).

- “Anàlisi de l'aplicació pràctica del programa d'acollida per a Infants i Joves Emigrats Sols”, que obre una finestra necessària sobre l'acollida i la protecció. De **Marco Magistroni** (UdG).

- “Una anàlisi sobre la visualització de contingut violent i la seva influència en les conductes delictives”, una recerca que connecta pantalles, conducta i mirada crítica. D'**Àlex Méndez Rams** (UAB).

- “Relatar és educar. Reflexions des de l'experiència de ser educador”, que reivindica el

poder transformador de la narrativa professional. De **Roger Mompert** (UVic).

- “Teixint xarxes”, una proposta d'acompanyament entre iguals per a dones en situació postpenitenciària que uneix suport, comunitat i dignitat. De **Marta Roig Mirapeix** (UB, 2023/24).

- “El paper de l'educació social en l'atenció a les persones grans amb discapacitat intel·lectual”, una mirada concreta i compromesa al futur de les cures. De **Vanessa Munné** (URV).

- **Andrea Moll** (URL – Pere Tarrés), reconeguda pel seu TFG en l'àmbit socioeducatiu (títol no facilitat).

- **Ruth Ruíz Díaz** (UdL), també premiada per un TFG que aporta noves formes de pensar la intervenció (títol no facilitat).

Des del CEESC, felicitem de nou totes les persones premiades i agraïm la presència dels familiars, docents i professionals que van donar calidesa a la jornada. Aquest acte reafirma la nostra aposta per una formació ètica i exigent, i per una professió que es pensa a si mateixa mentre transforma el món. Continuarem celebrant el talent que puja i acompanyant-lo en el camí de construir una societat més justa, més lúcida i més humana. ●

IX CONGRÉS ESTATAL D'EDUCACIÓ SOCIAL

“L'autonomia i la cultura professional en l'acció socioeducativa”

Els propers 21, 22 i 23 de maig tindrà lloc a Cartagena (Múrcia) el IX Congrés Estatal d'Educació Social.

Sota el lema 'L'autonomia i la cultura professional en l'acció socioeducativa', servirà per prendre el pols de l'Educació Social i per fixar objectius prioritaris per a la professió.

El CEESC hi participa a través d'en **José Miguel Leo**, col·legiat 3718, membre del Comitè Científic del Congrés, format per educadores i educadors socials de tot l'estat espanyol.

La data límit per presentar-hi comunicacions és el 31 de gener de 2026.

Abans del Congrés, s'han celebrat diverses activitats congressuals organitzades pels diferents col·legis organitzadors; al gener, és el torn del CEESC.

CULTURA PROFESSIONAL I AUTONOMIA: REFORÇANT LA IDENTITAT DE L'EDUCACIÓ SOCIAL

El 22 de gener, el CEESC, conjuntament amb la UOC, organitzarà la jornada **Cultura professional i autonomia: reforçant la identitat de l'educació**, un espai de reflexió col·lectiva sobre l'autonomia, la cultura professional i la identitat de l'educació social.

El CEESC i la UOC proposen un format de taula rodona en què es reflexionarà, de manera compartida, sobre com es construeix i se sosté la cultura professional, quines formes adopta l'autonomia en l'exercici quotidià, i com es negocien els marges de decisió en contextos marcats per

encàrrecs institucionals cada vegada més allunyats de les funcions professionals de l'educació social, així com la interdisciplinarietat i els efectes de la precarietat.

En un context de transformacions profundes en les polítiques socials, les condicions laborals i les demandes institucionals, la professió de l'educació social s'enfronta al repte d'afirmar la seva identitat sense perdre la capacitat crítica ni el compromís amb els subjectes amb els quals treballa.

Per a això, reflexionarem sobre el paper dels espais de supervisió i les comunitats de pràctica en la construcció de la cultura professional i l'enfortiment de l'autonomia en l'educació social. Lluny de ser més dispositius tècnics, constitueixen àmbits de reflexió col·lectiva, elaboració ètica i revisió crítica de les pròpies pràctiques, on es generen sabers situats i es comparteixen experiències que permeten repensar els sentits de l'exercici professional.

Davant la burocratització i la individualització del treball socioeducatiu, aquests espais ofereixen la possibilitat de teixir vincles, sostenir el compromís i construir criteris propis mitjançant la conversa amb uns altres. Són, en definitiva, llocs privilegiats per a conrear una cultura professional viva, crítica i arrelada, i una clara aposta per l'autonomia col·lectiva.

La taula rodona, moderada per en **José Miguel Leo**, educador social i membre del Comitè científic del Congrés, comptarà amb la presència de l'educadora social **Encarna Medel Garcia** i del psicòleg **Aleix Causa Bofill**.

Com totes les activitats congressuals, la jornada serà en castellà i es podrà seguir de manera presencial o per streaming. ●

Trobareu tota la informació del congrés a la seva web que es va actualitzant periòdicament:
<https://congresoeducacionsocial.org/9congreso/>

SEMINARI: L'EDUCACIÓ SOCIAL SOBRE LA TAULA

El 2026 torna el Seminari "L'educació social sobre la taula" a Girona. Un espai de reflexió en què no hi ha ponents sinó que tothom que ho vulgui pot agafar la paraula. L'objectiu és compartir inquietuds sobre l'educació social i tot allò que l'envolta i generar que tothom pugui anar-se'n fent seu aquest espai. La dinàmica de les sessions parteix sempre d'un tema central, generalment proposat per les persones assistents a la sessió anterior, a partir del qual es plantegen diversos dilemes o qüestions vinculades a l'educació social que s'aborden des de la teoria però, sobretot, des de la pràctica i el dia a dia. Es pretén, així, ser un espai de reflexió, un lloc de debat, un refugi on aturar-nos a pensar. Cada

mes anunciarem el tema principal del Seminari a través de la nostra web, els butlletins digitals i les xarxes socials. Si ets professional de l'educació social i creus que el debat enriqueix la nostra pràctica, t'hi esperem!

Apunta't les dates a l'agenda.
Els divendres a la tarda, a Girona:

- 30 de gener
- 27 de febrer
- 24 d'abril
- 29 de maig
- 26 de juny. ●

CATÀLEG DE FORMACIÓ HIVERN 2026

EN LÍNIA ASÍNCRON: Tots som referents lingüístics! L'ús del català en els serveis socioeducatius (10h)

Inici: 12 de gener / Tancament: 27 de febrer

Organitzat pel CEESC i la Plataforma per la Llengua, aquest curs neix amb la voluntat de generar consciència sobre la importància del referent lingüístic entre el col·lectiu d'educadores i educadors socials, entenent que és una figura estratègica per a la promoció del català atenent al seu compromís amb la democratització cultural i la igualtat d'oportunitats.

EN LÍNIA I ASÍNCRON: Taller sobre les proves pràctiques en un procés de selecció a l'administració local (20h)

Edició en línia

Del 26 de gener al 3 de març

Hivern 2026 Asíncron

Del 3 al 31 de març

C: 140 € / NC: 240 € / A: 120 €

Formació totalment pràctica que se centra a treballar la preparació de les proves tècniques relacionades directament amb la pràctica professional, és a dir, els casos pràctics.

A càrrec de: **Núria Ferrer i Santanach**, educadora social i pedagoga.

EN LÍNIA: La gestió del conflicte en l'àmbit social: enfocaments mediador, sistèmic i restauratiu (15 h)

Dimarts, 3, 10, 17, 24 de febrer i 3 de març, de
16.00 a 19.00 h.

C: 105 € / NC: 180 € / A: 90 €

Aprofundirem en els processos de mediació i resolució de conflictes com a camins per promoure la convivència, la comunicació efectiva i el respecte mutu. Es proposa un recorregut per diferents enfocaments –la mediació, l'enfocament sistèmic i la justícia restaurativa– que ofereixen maneres diverses però complementàries d'abordar els desacords des d'una perspectiva col·laborativa, preventiva i transformadora.

A càrrec d'**Eva Pérez Jaén**, educadora social, col·legiada 10271, i mediadora comunitària, **Sandra Martí Cadaval**, advocada col·laborativa i mediadora, i **Davide Nuzzolo**, llicenciat en dret i mediador.

EN LÍNIA: Abordatge del trauma complex, context i eines per a la intervenció (4a ed.) (16h)

Dimecres, 4, 11, 18 i 25 de febrer, de 16.00 a
20.00 h.

C: 112 € / NC: 192 € / A: 96 €

El curs aporta bases i eines per a la intervenció socioeducativa en l'abordatge del TEPTC, a partir de casos de victimització infantil, contextos familiars traumàtics i situacions de tutela de llarga durada, amb l'objectiu de complementar la tasca educativa,

prevenir la reincidència i/o cronificació de conductes disruptives i disfuncionals en les persones ateses, així com prevenir els efectes de l'estrès en els professionals que intervenen en casos d'especial complexitat.

A càrrec d'Elena Hernández Guerra, *psicòloga especialitzada en psicologia clínica i experta en intervencions sistèmiques.*

EN LÍNIA: Atenció a persones amb conducta suïcida (14 h)

Dilluns, 9, 16, 23 de febrer, i 2, 9, 16, 23 de març, de 18.00 a 20.00 h.
C: 98 € / NC: 168 € / A: 84 €

Descobrirem els factors de risc que poden afavorir l'aparició de la conducta suïcida -com el patiment emocional sostingut, la solitud no desitjada o la manca de suport social- i també els factors protectors, com la presència de vincles significatius, la capacitat de demanar ajuda o la participació en la comunitat. Aquests elements seran abordats des d'una mirada integral, que combina la dimensió personal, relacional i social del fenomen.

A càrrec de: Raimon Negre i Pasquel, *educador social, col·legiat 11726. President i soci fundador de l'Associació ACCAPP Suïcidi (2021-2025).*

EN LÍNIA: Patiment psíquic, interseccionalitat i trauma (2a ed.) (8 h)

Dijous, 12, 19 i 26 de febrer i 5 de març, de 17.00 a 19.00 h.
C: 56 € / NC: 96 € / A: 48 €

Formació orientada a dotar d'eines conceptuals i metodològiques que permetin repensar les pràctiques professionals entorn del patiment psíquic des d'una mirada crítica, interseccional i sensible al trauma.

A càrrec de: Clara Castaño, *educadora social, llicenciada en Belles Arts, postgraduada en Salut Mental Col·lectiva i terapeuta corporal integrativa especialitzada en trauma.*

EN LÍNIA: Acompanyament integral a la recerca de feina: diagnòstic, pla d'acció i gestió emocional (16 h)

Dimarts, 3, 10, 17 i 24 de març, de 17.00 h a 20.00 h (4 sessions de 3 hores + 4 hores de treball autònom)
C: 112 € / NC: 192 € / A: 96 €

Una visió completa i pràctica de l'orientació laboral adreçada a professionals que treballen amb persones en situació de vulnerabilitat. S'hi abordarà el procés des del diagnòstic d'ocupabilitat, la definició de l'objectiu, fins a l'elaboració d'un pla d'acció realista i personalitzat, passant per l'actualització en eines, recursos i canals de recerca adaptats a les necessitats de cada col·lectiu.

A càrrec d'Ariadna Roca i Alonso, *treballadora social amb experiència professional de 20 anys en l'acompanyament a persones i grups a la recerca del benestar social, laboral i emocional.*

EN LÍNIA: Aspectes d'interès del marc jurídic de les violències sexuals (6 h)

Dimecres, 4 i 11 de març, de 17.00 a 19.00 h.
C: 42 € / NC: 72 € / A: 36 €

Aquest curs vol donar a conèixer la *Llei del Sí és Sí*, contribuir a la visibilització del fenomen de les violències sexuals, mitjançant la sensibilització a la ciutadania i als professionals, millorar el coneixement de la xarxa d'atenció a les persones víctimes d'abusos o agressions sexuals i facilitar a les professionals un assessorament i acompanyament jurídic integral davant un cas de violències sexuals.

A càrrec de: Sònia Ricondo Garcia, *advocada en exercici. Especialitzada en matèria de violències masclistes, de violències intrafamiliars i violències sexuals*

EN LÍNIA:**Salut mental comunitària i benestar: estratègies per a una pràctica professional sostenible i humanitzadora (14h)**

Dijous, 5, 12, 19 i 26 de març, de 16 a 19.30 h.
C: 98 € / NC: 168 € / A: 84 €

Aquesta formació et convida a explorar una nova mirada a la intervenció social, connectant la salut mental comunitària i el paradigma de recuperació amb eines per al teu benestar professional. Descobrirem com posar la persona al centre, entendre les seves necessitats i drets, i construir un acompanyament més humà i sostenible. Les persones col·legiades us podeu proposar per participar en candidatures existents o bé impulsar-ne una de pròpia.

A càrrec d'Àlícia de Maya, educadora social, col·legiada 11815. Especialista en salut mental comunitària amb orientació humanista.

PRESENCIAL:**Eines per a la intervenció davant discursos d'odi i aporofòbia (8 h)**

Dimecres, 11 i 18 de març, de 10.00 a 14.00 h.
Seu del CEESC. Almogàvers, 214. Barcelona.
C: 56 € / NC: 96 € / A: 48 €

Una mirada crítica i actual sobre els discursos d'odi i l'aporofòbia, entesos com a fenòmens socials que reforcen les desigualtats i l'exclusió. A través d'un enfocament interseccional, decolonial i de gènere, es treballarà tant la comprensió teòrica com l'anàlisi pràctica de situacions reals, promovent la reflexió personal i col·lectiva.

A càrrec de: Roger Fe Espín, educador social, col·legiat 11712, formador, consultor i expert en sensellarisme, acció comunitària, cultura i exclusió social.

EN LÍNIA:**Eines de detecció i abordatge de l'explotació sexual infantil i adolescent des del sistema de protecció (12 h)**

Dimarts 24, dimecres 25 i dijous 26 de març, de 10.00 a 14.00 h.
C: 84 € / NC: 144 € / A: 72 €

Aquesta formació ofereix una aproximació actualitzada a l'explotació sexual infantil i adolescent des de la perspectiva de la victimologia del desenvolupament. Al llarg de les sessions es treballaran conceptes bàsics com la definició i tipologia de l'ESIA, la seva prevalença i els principals factors de risc associats.

A càrrec d'Ignacia Arruabarrena, doctora en Psicologia i professora agregada de la UPV/EHU, experta en protecció infantil; **Beatriz Benavente**, doctora en Psicologia i professora associada de la UIB, i **Noemí Pereda**, doctora en Psicologia i catedràtica de Victimologia de la UB, patrona de la Fundació Vicki Bernadet.

EN LÍNIA:**Abordatge del trauma complex, eines per a la intervenció i estudis de casos (8 h)**

Dimecres, 1 i 8 d'abril, de 16.00 a 20.00 h.
C: 56 € / NC: 96 € / A: 48 €

El curs aportarà eines a educadors i educadores per a la comprensió del funcionament traumàtic en casos d'especial complexitat i eines d'intervenció socioeducativa que promoguin intervencions segures i eficaces, tant quan s'atenen casos en què s'han exercit pràctiques abusives com en casos de victimització.

A càrrec d'Elena Hernández Guerra, psicòloga especialitzada en psicologia clínica i experta en intervencions sistemàtiques.

EN LÍNIA:**Conflictes i mediació: Estratègies en entorns familiars institucionals i comunitaris (12 h)**

Dijous, 8, 15, 22 i 29 d'abril, de 16.00 a 20.00 h.
C: 84 € / NC: 144 € / A: 72 €

Des d'una mirada gerontològica, comunitària i centrada en la persona, es proposa explorar la mediació com a eina clau per afavorir el bon tracte, la participació activa i l'empoderament de les persones implicades en el procés d'envelliment.

A càrrec de: Meritxell Raurich Moreno, gerontòloga especialitzada en el model d'Atenció Centrada en la Persona. Educadora social i mediatrice.

EN LÍNIA:**Comunicació no violenta i lideratge: eines per transformar les relacions en entorns socioeducatius (2a ed.) (15 h)**

Dijous 16, 23, 30 d'abril,
i 7 i 14 de maig, de 16.00 a 19.00 h.
C: 105 € / NC: 180 € / A: 90 €

Els participants obtindran eines pràctiques per aplicar la comunicació efectiva com a eina de lideratge, creant relacions més efectives i respectuoses en els seus entorns educatius, laborals i socials i, des d'un espai de confiança on poder revisar les pràctiques i portar a l'espai l'experiència quotidiana.

A càrrec de: **María Atahona Almarche**, *educadora social, col·legiada 11733. Màster en Estudis Avançats de Teatre, Coach Personal acreditada (ACC-ICF).*

CÀPSULA EN LÍNIA:**Teixint camins: mirades envers la formació de l'educadora social en salut mental, l'especialització i professionalització**

Dimarts, 24 de març, a les 18.00 h.
Activitat gratuïta

Aquesta Càpsula convida a reflexionar sobre la importància de la formació especialitzada en el desenvolupament professional de l'educadora social dins l'àmbit de la salut mental. ●

Aquesta formació pot ser bonificada per FUNDAE:

Les empreses privades que cotitzen a la Seguretat Social disposen d'un ajut per reduir el cost de la formació, del qual es poden beneficiar els treballadors i treballadores que fan cursos adreçats a la millora de les competències professionals.

El pas previ és la negociació individual entre el treballador/a i l'empresa, informant de la possibilitat del benefici mutu. L'empresa pot gestionar la bonificació directament amb FUNDAE, si hi està donada d'alta.

**La programació inclosa en aquest Full Informatiu pot patir modificacions.
Consulta la web per obtenir informació més actualitzada.**

FULL INFORMATIU
DISCURSOS D'ODI
FORÇA COL·LECTIVA
PERFELS
PROFESSIONALS
EL JOC COM
A EINA
FORMACIÓ

COL·LEGI D'EDUCADORES I EDUCADORS SOCIALS DE CATALUNYA

www.ceesc.cat

934 521 008

ceesc@ceesc.cat

